

208
216

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

VOL. I.
సంపుటము ౧

చెన్నపట్టణము 1914 సం॥ జూన్ నెల 25 వ తేది గురువారము.
ఆనందనామ సంవత్సర ఆషాఢ శుద్ధ ద్విత్తీయ ౨

No. 74
సంచిక ౭౪

శ్రీమదాంధ్రవచన మహాభాగవతము.

మే మిదివఱకే పటములను జేర్చి మృదుమధురతైలిని శ్రీమద్రామాయణమును ప్రకటించుచున్నారమని వినియుందురు. అది ఇప్పటికి సంపూర్ణమాయెను. ఆప్రకారముననే సాస్కృతము నందు వ్యాసస్తోత్రమైన శ్రీభాగవతమును విక్కిలి తేటగా నీటుగులుకుతైలిని ముద్రించుచున్నారము. ఇందు ప్రధరీయము, తిలకము, మునిభావప్రకాశిక వీరరాఘవీయము అనేది వ్యాఖ్యలయందుగల విశేషాంశములను ఆయాస్థలములందుఁ జేర్చించియున్నారము. ఈ గ్రంథమును క్రాన్ రి పేజీల చిన్నపై జన గట్టిగానుండు కాగితములపై నచ్చొత్తించుచున్నారము. భాగవతోత్థములందఱును ఆదరాతిశయమును జూపి కాలవిలంబమును జేయక చందాదారులుగాఁ జేరి మాకుత్సాహము గలిగింతురని యుద్విఘ్నార్చనచున్నారము.

శ్రీభాగవతము వచనము-ప్రథమభాగము, కాలిక్తుండు ప్రథమ, ద్వితీయస్కంధములు. చందాదారులకు ౧౦౦ ద్వితీయభాగము, తృతీయ, చతుర్థస్కంధములచేరి ౧౪౦ తృతీయభాగము ౧౪౦ శాశ్వతపుచందాదారులకు తపాలాఖర్చులుచేరి పై వెలలకు పంపబడును.

ఈ ప్రకరణము-కంకంటి పాపరాజప్రణీతము దశసరికాగితములు కాలిక్తుండు ౧౦౦ డిబ్బో మిక్కిలి దశసరికాగితములు గిల్లుపేరు ౨౦౦ శ్రీకృష్ణకృష్ణమృతము-మూడవభాగములు, ఆంధ్రజీతాతాత్పర్యవిశేషములతోను ఆంధ్రపద్యములతోను, కాలిక్తుండు గిల్లుపేరు ౧౦౦ అమరకోశము-త్రికాండము సటీకము, ఇంగ్లీషు అర్థముతో ౧౪౦ ఆంధ్రనీఘంటుయము- (ఆంధ్రనామసంగ్రహము ఆంధ్రనామశేషము సాంబనీఘంటువు) సటీకము, దశసరికాగితములు; కాలిక్తుండు ౦౧౨౦ ఆంధ్రవ్యాకరణసంగ్రహము-దశసరికాగితములు ౦౬౦ గణేంద్రమోక్షణము-సటీకా తాత్పర్యము, కాలిక్తుండు ౦౪౦ రుక్మిణీకల్యాణము-సటీకాతాత్పర్యము, కాలిక్తుండు ౦౪౦.

ఆర్. వేంకటేశ్వర్ అండ్ కో, ఆనందాచెన్, మద్రాసు.

దినపత్రిక

—(౧)—

ప్రతిదినము 10 పుటల విషయ ముండును.
చందా సం॥ నకు రూ. 12-0-0.
6 మాసములకు రూ. 6-4-0.
3 మాసములకు రూ. 3-4-0.
1 మాసమునకు రూ. 1-2-0.

ఫత్రికయం దీక్రింది విషయము లుండును.

ఆంధ్రోద్యమము.

ఆంధ్రోదేశాభ్యుదయమునకు సాధనభూతములైన రాజ్యాంగ వ్యవస్థలు, విద్యావ్యాపనము, వ్యవసాయవాణిజ్యవ్యవస్థలు, భాషాభివృద్ధి మొదలగు సకలోద్యమము లీపత్రికయందుఁ గ్రోత్తత్ర విధమున విపులముగ విచూరింపఁబడును.

వార్తా వళి.

ఆంధ్రోదేశవార్తలు, పరరాష్ట్రవార్తలు, విదేశీవార్తలు, మొదలగు సమస్తవార్తలను సకాలమున సంగ్రహముగఁ బ్రచురింపబడును. ఆంగ్లపత్రికాపేక్ష లేకయే సమస్తవార్తలను మెటనేదీనియందు జదువుటకు వీలుండును. ఆంధ్రోదేశవార్తావళిని సమకూర్చుటకై ప్రత్యేకప్రతినిధు లేర్పాటు చేయబడుదురు.

చిత్ర పటములు.

ప్రసిద్ధపురుషులయొక్కయు విషయములయొక్కయు స్థలములయొక్కయు చిత్రపటములును, చమత్కారచిత్రపటములును జనరంజకముగ ముద్రింపబడుచుండును.

రాజ్యాంగ వ్యవస్థలు.

నిరంకుశాధికారమును తగ్గించుటకును ప్రజాతంత్రమును వృద్ధిచేయుటకును సాధనభూతములైన గ్రామవ్యవస్థలు, స్థానికపరిపాలనావ్యవస్థలు, రాష్ట్రీయవ్యవస్థలు, సార్వభౌమికపాలనావ్యవస్థలు, శాసననిర్మాణసభల వ్యవహారములు నుచితరీతిని స్వతంత్రవిధమున దీనియందు జర్పింపబడును.

మతసాంఘికచర్చలు.

జాతిమతపక్ష పాతమునుబూనక సకలమతావలంబులును, అన్నిజాతులవారును, భిన్నాభిప్రాయములను గలవారును నభివృద్ధినిజొందుటకుదగిన యుదారభావములును నాదర్శములును నిష్పక్షపాతబుద్ధితో వ్యక్తీకరింపబడును.

ప్రశ్నోత్తరములు.

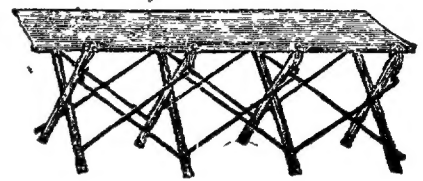
జనములైన క్రొత్త ప్రాకృతికములు, క్రొత్త చట్టములు, సంబంధించిన ముఖ్యాంశములను విరళముగా దెలుపబడుచుండు.

యావాణిజ్యములు.

సౌఖివారు చేయు విమర్శనలు, ముల, లోని నవీన వ్యవసాయపద్ధతులు, యు సాధనములు, లాభకరమైనపరిశ్రమ వ్యాపారము, పరపతి సంఘములు, వానివలన గలుగులాభములు బజారుధరలు మొదలగు విషయములు విశిష్టముగా దెలుపబడును.

గ్రామ వ్యవస్థలు.

గ్రామము సుఖిస్థితి కనసరమైన గ్రామపరిపాలనము, పంచాయితీసభలు, పరపతిసంఘములు, గ్రామపారిశుద్ధ్యము, వైద్యసహాయము, విద్యావ్యాపనము మొదలగు విషయములు చర్చింపబడును.

ఇండియన్ క్యాంపుకాట్.

ఈ క్యాంపుకాట్ మంచము 1000 పావుల బరువును భరించగలగ. 6 అడుగుల 4 అంగుళముల పొడవు, 2 అడుగుల 6 అంగుళముల వెడల్పు, 4 అడుగుల 8 అంగుళముల లైటు.

మంచము ధర 9-8-0 మంచము మడిచిపెట్టు సంచి 2-0-0 దోమతెర 5-12-0 దోమతెర కర్రలు 2-0-0

ఈ సామాను అన్నింటితో పూర్ణధర 18-8-0.

లాడను ప్రైడింగు కంపెనీ,

87/88 రత్నబజారుపిట్చి, మద్రాసు.

LONDON TRADING CO.,

37/38 Rattan Bazar Road, Madras.

గ్రంథ ప్రచురణములు.

ఆంధ్రభాషయందు ప్రచురింపబడు ముఖ్య గ్రంథములు పండితులచే జక్కగా విమర్శింపబడి భాషాభ్యుదయమునకును జ్ఞానాభివృద్ధికిని దగినసాధనములు సూచింపబడును.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

ప్రతివారము వేలకువేలు విక్రయము.

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

తలమెప్పుల మాన్పును. వాయువుపోల్లి బొవును.

పాన్వపుమెప్పుల బారదోలును. పొట్లపోగొట్టును

వనమూలికలచే హింబూక్షేమంకు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

సువాసనగలిగియుండును.

దీనిని విదేశములలోకూడ వాడుచున్నారు.

పంచభాషచీటి చూచికొనిన మోసము, అణగదు.

చిరునామా:—ఆంధ్రపత్రిక

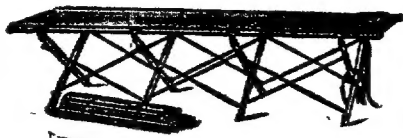
యము, పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మద్రాసు.

గుంటూరు జిల్లా సంఘమునకు సంచార కార్యదర్శి కావలెను.

23వ గుంటూరు మండల సభవారి తీర్మానము ప్రకారము సరించి గుంటూరు జిల్లా సంఘమువారిక సంచార కార్యదర్శిని వెంటనే యేర్పరచుటకు చర్యచేయవలెను. స్వల్పవేతనము మీద దేశేశేవ చేయించువలెనని యిందుకు ఖాస్తులను వెంటనే బంపవలెను. దాఖలునైన లాంగ్వేజుభాషయందు గాంధీభాషయందును కొంపాంపిలి కలవాడై యుండవలయును. సంచారము చేయుటకు కేహద్యాయముండవలెను. పరిశీలనలో గృహప్రయోగశ్రీమములను గోసాలపెద్దగోకాకాశి దేశేశేవక సమాజమునంద్యక్షుడగును బొందిన, లెలుగువారికి నెలకు రు5000 ఇయ్యవలెను. పినిరులు దామెంతి వేసముకు చేరునని వారినివరకు కేశేశేవలో చేసినప్పటికి, వయస్సు, విద్యాస్థితి వివరముగ వ్రాయవలయును.

విజయూరి భావనాచార్యులు.
గుంటూరు

మా మడతమంచములమీద సుఖముగా నిద్రపోవలసింది.

ప్రయాణము మీద పోయినను, ఎ చ్చటవైనను హాయిఅయిన నిద్ర దీనిమీదపట్టగలదు. దీని ననేకమంది వాడుచున్నారు. దేశ సంచారము చేయుమందు ఆఫీసులు విద్యార్థులు, దీనిని గూర్చి కొప్పుగా వ్రాసించియున్నారు ఇది అమెరికా దేశమందు చేయబడినది. 6 1/2 అడుగులు పొడుగు, 2 అడుగులు వెడల్పు. మడిచినప్పుడు 15 పౌనులకు మించునాళ్ళుగా కట్టుకొని చేతపట్టుకొని పోవచ్చును. ఒక చిన్న బాలుడయినను దీనిని తీసి మడచవచ్చును. ధర మంచిము 1-కి. రు. 10-0-0 దోమలెర సామాను 2 0-0. వెయ్యిపౌనుల బరువును ఈమంచముమీద వేసినను సులభముగా భరించగలదు. అద్దె పంపునపుడు రు 5-0-0. ఆర్డర్లుగా పంపవలయును.

చిరునామా:— బాదర్ అండు యూసెఫ్ బదర్పు, వాచ్ అండు క్లాక్ ఇంప్రోవర్స్, మదరాసు.

మోహినీ తైలము.

5 తులముల నూనెగల సీసా 1-కి వెల 0-12-0 లు. స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది.

మెదడుకు చలువజేయును. కండ్లకు చలువజేయును. వెండ్రుకలు పెరుగును. వెండ్రుకలు చాల్చుకుండును. వెండ్రుకలు మనుషులకును మనోహరముగా నుండును. సువాసన గలిగి యుండును. వేలకు వేలు సీసాలు విక్రయము. తప్పకకొనుట యుక్తము.

ఇది మనోహరము జేయు విద్యార్థులు, స్త్రీ డల్లు, ఉద్యోగస్థులు మొదలగు వారికి సుఖనిద్ర, నిశ్శాంతి నిచ్చును. సుందరల మోహలావణ్యములకు గ్రాహకు కురులకు మనోహరముగ బెంచి కాపాడును. ఒకసారి పరిశీలించిన నిజము తెలియగొందా. అమృతాంజనము డిప్లో, 108, ప్రేరికొడ్డు, బొంబాయి. 9, జహంగీర్ బీర్, మదరాసు.

విజ్ఞాపనము.

చందాదారులు అడ్డెసులు వగయిరా మార్పుటకయి యుత్తరములు వ్రాయునప్పుడు పత్రికలు మాకు చేరలేదని వ్రాయువారు ఏయే తేదిల పత్రికలుచేరలేదో వ్రాయనియెడల జవాబు లొసంగుటకు వీలులేదు. గాన పత్రిక గానితేదిలు స్వప్రముగా వ్రాయవలయును.

తాము దినపత్రిక చందాదారుల, వారపత్రిక చందాదారులలో వాసినయెడల చాలసలుపుగా నుండుటయేగాక నాణి జవాబులు త్వరగా నొసంగబడగలవు. వారిపేరవచ్చు పత్రికలమీద ముద్రింపించిన పేరును నెంబరుతోగూడ చించి పంపినయెడల మాకు పని అతిసులభముగాన, అందరట్లు చేయుటకు వేడబడుచున్నాము.

కొందఱు విలేఖకులుకాగితము రెండు ప్రక్కలును జిలుగుగావ్రాసి పంపుచున్నారు. రెండు ప్రక్కలు వ్రాయుటలో ముద్రణకార్యము మిక్కిలి కష్టమగుచున్నది. కావున దయయుంచి విరళముగా కాగితమునకు ఒకవైపుననే వ్రాసి పంపి దురుగాకయని ప్రార్థించుచున్నాము.

[ఆం. ప. సం.]

భవిష్యత్. క్రయం రు 2. జన్మ పత్రికా.

తమ బిడ్డల జనన కవచ్చరము, మాన, తిథి, వార, జననకాలముల జక్కగా వ్రాసిపంపినయెడల మేమిచ్చుట జననకాలమును నిరపరాచుకొని జనన వందలి - అంత వందలి మహాదత్త మొదలగునవి చేర్చి శిశువునకు జన్మనక్షత్రదోష, బాలాభిష్ట, దోషము మొదలగునవి యుండినంత తత్పరిహారమై శాంతి ధానాలంజేయుక్రమమున్న, మాతాపితృభిష్టమును విచారించి శిశువునకు నిక ముందు నిచ్చన సంకల్పరములలో. నిట్టిగండములకలె గాగల విషయమును శిశువుయొక్క, ఆయుష్కాలమును విషయమునుసహ విశదముగా వ్రాసి జన్మపత్రికను సిద్ధపరిచి పంపెదము.

బాలగ్రహ నివారణ మహాయంత్రము. ఈ మహాయంత్రము నొక వెండితాయితో శిర్చి భద్రపరిచి బిడ్డలకుం గట్టినచో ౧౨ సంవత్సరముల వరకు రాగశి బాలాభిష్టము ఖండితముగా పరిహారము గాగలదు. మరియు నీయంత్రము బిడ్డలులేని స్త్రీలకు కట్టినచో సుం దీగాఘు లేక సంతానము కలుగును, పరిశుచిపి చూడుదు.

బాలగ్రహ నివారణ యంత్రముతోచేరి జన్మపత్రిక వెల రు. 2. విలాసం:— పి. హెచ్. ఎ. సిద్ధాంతలు. హరపానహల్లి (జిల్లా బల్సారి)

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు,

ఆయుర్వేదాశ్రమ గ్రంథమాల.

విక్రయమునకు సిద్ధముగనుండు గ్రంథములు.

- 1. మాధవనిదానము:— సకలరోగములను గుర్తించుటకు వైద్యులకు మిగుల సుపయోక్తమగు గ్రంథము. వెల 8-0-0
- 2. పథ్యాపథ్యము:— ప్రతిరోగమునకును పథ్యములను అపథ్యములను అగు కన్యపులను బోధించును.

వెల చందాదారులకు 0-12-0 ఇతరులకు 1-0-0

- 3. ఆయుర్వేద పరిభాష:— మందుల జేయుటకును వాని లోగల వస్తువుల భేదములఁ దెలిసికొనుటకును వాని తూనికల స్థితియించుటకును ఉపయోగించు నిట్టిగ్రంథ మిది వరకు లేదు. వెల చందాదారులకు 1-2-0 ఇతరులకు 1-8-0

- 4. అగస్త్యవైద్యము:— దక్షిణదేశపు వైద్యసాంప్రదాయములఁ దెలుపును. వెల చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0

- 5. వస్తీకర్మ:— పిచికారికేయు విధమును దీనివలన జీవువ్యాధులను దెలుపును. చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0

- 6. శల్యశస్త్రము:— దానినధ్యసించుక్రమము, శస్త్రచికిత్సా స్వరూపము, మొదలగు వానిని దెలుపును. చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0

- 7. ఆయుర్వేదము:— ఆయుర్వేదముయొక్క ప్రాచీనత అందలి భేదములు, మొదలగు వానిని విపులముగ దెలుపును. వెల చందాదారులకు 0-8-0 ఇతరులకు 0-4-0

N. B. మాగ్రంథమాలలో ముద్రితము లైనట్టియు కాబోవు నట్టియు, గ్రంథముల నన్నిటిని కొనువారు చందాదారులుగా నెంచబడుదురు. అట్టివారు దరఖాస్తుతో 0-2-0 పంపవలెను. లేదా, పి. పి. తో వసూలుచేయబడును.

ప్రెస్బిటేరియన్ పోస్టేజీకర్లు కొనువారే భరించవలయును.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు, ఆయుర్వేదాశ్రమ: హైదరాబాద్, మదరాస్.

కండ్లకు చలువజేయును.

మెదడుకు బలమిచ్చును.

ఎండవేడిమి చెలియకుండుట కుపాయ మేమి.

అమృతాంశులక తైలము.

ఇది యేమి జేయగలదు.

తలపోట్లను, తలనొప్పులను, మెదడునందలి వేడిమిని, అన్ని విధములగు తలనొప్పులను, నిజముగ అనేకులకు మాన్పినది. విద్యార్థులకు యోచనా పరులకు ప్రాణమిత్రము.

వెల బుడ్డి 1-కి రు. 0-12-0. బుడ్డి 12-కి రు. 8-0-0.

ప్యాకింగుపోస్టేజీ వేరు.

కోరువారికి గృహలకు లుచితము.

వైద్యరత్న పండిత. డి. గోపాలాచార్యులు,

పి. వి. యస్., పి. యమ్. బి.,

ఆయుర్వేదాశ్రమ మదరాస్.

ప్రెస్బిటేరియన్ పోస్టేజీకర్లు కొనువారే భరించవలయును.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులు, ఆయుర్వేదాశ్రమ: హైదరాబాద్, మదరాస్.

ఇది దేహమునందున్న నెత్తురుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్ళపోట్లు, పాతవాయువుపోట్లు, రసపట్లు, రక్తవికారమునలన గలిగిన అన్నిరోగములను దీనివలన నయమగును. ఇది చర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడిశంతులకు స్పృహగలిగించును. నెత్తురును శుద్ధిపఱచి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యము కలుగును. ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండుసీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪. ఫనస్వాడి. రం. ౨ బంబాయి Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi bay.

పోగయోడల రాక పోకలు.

చెన్నపురి నా వాతావరణమునకు దున్నవి.

1914 సం॥ జూన్ నెల 25 వ తేది

ప్రీతియే పేరు.	బయలు దేరిన స్థలము.	తేది.	పోయెడి స్థలము.	తేది.
కెర్నల్ కీల్స్	లివర్ పూలు	18 జూన్	కలకత్తా	25 జూన్
ఎడ్యూనా	రంగూను	22	రంగూను	26
సి. ఆప్ లింకె	కాకినాడ	23	లండన్	24
రానెస్ థెల్సన్	ప్రైయిట్స్	22	కలకత్తా	27
టీస్తా	నూయార్కు	24	ప్రైయిట్స్	25

రానున్నవి.

ప్రీతియే పేరు.	బయలు దేరిన స్థలము.	తేది.	పోయెడి స్థలము.	తేది.
లీగము	బొంబాయి	24 జూన్	కలకత్తా	28 జూన్
మేరియావలెరి	కలకత్తా	24	ప్రీస్టు	24
నెవలెరియా	లండన్	28	కలకత్తా	29
విరివా	కలకత్తా	28	బొంబాయి	29
మాడ్లా	కలకత్తా	29	లండన్	30
సుటిలిజ్	కలకత్తా	30	డెమెరారా	1 జూలై
అంకూజి	కలకత్తా	15 జూలై	నేటార్	15
క్లస్ మసిన్ టా	క్లస్	1	లండన్	5
గ్రెచ్చన్	ప్రెస్టోలియా	5	కలకత్తా	5
కోబోల్	"	5	వేనెస్	"
ప్రీస్టు	కలకత్తా	7	ప్రీస్టు	8
నూమిడియ	ప్రీస్టు	11	రంగూన్	11
జానన్	ప్రెస్టోలియా	15	కలకత్తా	15

ఈ తేదీలలో కొంచెము మార్పుండును.

వాతావరణ నిర్ణయ

1914 సం॥ జూన్ నెల 24 వ తేది

ప్రదేశములు.	జూన్ 24 తేది, ఉదయం 8 గంటల వాతావరణము	కడచిన 24 గంటల లో, నీడను ఉష్ణోగ్రత.		వర్ష పాతము.		
		అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత.	అత్యల్ప ఉష్ణోగ్రత.	గత 24 గంటలలో గురికి పడిన మొ. పుష్పిము.	గత 24 గంటలలో గురికి పడిన మొ. పుష్పిము.	గత 24 గంటలలో గురికి పడిన మొ. పుష్పిము.
గోపాలపురము	29.886	84.5	77.3	2.05	15.41	6.58
వాల్తేరు	29.548	87.6	75.0	0.94	10.31	6.91
కాకినాడ	29.541	93.8	78.4	0.31	8.46	5.45
బందరు	29.631	96.1	80.1	0.05	5.88	5.68
గుంటూరు	...	98.7	81.3	...	4.64	...
నెల్లూరు	29.666	97.2	83.4	...	3.19	2.21
మద్రాసు	29.708	100.7	82.3	...	2.63	3.22
కడలూరు	29.733	96.9	82.5	...	3.50	2.39
నాగపట్టణము	29.733	96.9	79.6	...	2.12	3.49
కొలంబా	29.828	86.9	76.5	0.09	26.79	27.99
తిరువనంతపురము	29.841	82.6	76.0	0.36	23.19	24.45
కొచ్చిన్	29.820	85.5	75.8	1.00	30.94	39.88
కల్కిన్	29.805	82.0	75.4	1.03	25.48	40.71
మంగళూరు.	29.794	81.6	75.3	0.90	27.21	38.44
బొంబాయి	29.718	87.1	80.9	0.24	13.63	15.10
పాదరావారు	29.616	98.8	76.2	0.38	4.37	5.43
అనంతపురము	...	98.0	77.5	...	3.34	3.91
బళ్లారి	29.716	97.8	77.2	...	2.11	4.58
కర్నూలు	29.704	97.0	77.1	0.20	3.87	4.03
కడప	29.732	99.8	79.2	...	7.15	4.64
తెంగళూరు	29.769	90.5	66.6	0.67	8.87	8.20
కొడైకనాలు	...	...	...	...	...	...
ఉడకమండలము	22.958	61.0	54.0	0.03	9.91	15.47
కోయంబుత్తూరు	29.766	88.7	72.4	...	1.26	5.50
నెల్లూరు	29.720	98.2	81.0	...	6.12	6.35
శేలము	29.769	95.2	75.8	...	7.38	9.54
తిరుచనాపల్లి	29.739	97.8	80.8	...	2.67	6.14
పుదుకోట	29.744	98.6	81.9	...	5.41	4.63
మధుర	29.744	99.1	80.0	...	4.77	6.13
తిరునల్వేలి	...	...	...	...	0.83	4.86

బొంబాయిలో వాయుభారము హెచ్చినది. దీప్త కల్పమునందును, బంగాళోపసము పశ్చిమోత్తరమునను, తగ్గినది. నిన్నటి నుండియు వాయుభారము తగ్గుట కారణించి, మహాశక్తివంతమైన వర్షము ఒక స్పష్టతరమునకు పోవుచున్నది.

బొంబాయిలోనున్న వర్షము తగ్గినది. దక్కనులోను, దత్త మండలములలోను గాడ్పలు పడమరనుండి పశ్చిమోత్తరము గా వచ్చుచున్నవి. ఇందులన దీప్తకల్పము తూర్పున వర్షము కురియుచున్నది. సర్కారులలో రాత్రింబవలు వేడి మి తక్కువగ నేయున్నది. మిగిలిన స్థలములందు గడచిన 24 గంటలలోను మామూలుకంటె హెచ్చు గగలదు. చెన్నపురిలో 101 డిగ్రీలుండినది. కర్నాటకమునకు దత్త మిగిలినచోట్ల వాయువులో తేమ హెచ్చు గానున్నది. మబ్బులు దట్టముగా పట్టియున్నవి. పడమటితీరమున వర్షము కొద్దిగా కురిసినది మైసూరులోను ఉత్తరప్రాంతములందును చాలచోట్ల వర్షము పడినది. వర్షపడనము బలహీనముగనున్నది. తూర్పుతీరమున వర్షము కురియు లక్షణములు హెచ్చుచున్నవి.

ఆర్. ఎల్. ఎల్. జోన్స్

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు

మహమ్మదీయులు-రాజకీయములు

జాన్ బ్రౌన్ రిసూలుగారి ఉపన్యాసము

ఇరువది నాలుగు పరగణాల మహమ్మదీయ సంఘము యొక్క మూడవసంవత్సర కార్యక్రమ కడచినయాదివారము వారిస్త్రు రసూలుగారి యాధిపత్యముక్రింద జరిగెను. తత్సభ యందు వారిట్లుపద్యసించిరి:-

మహాజనులారా! ఈసభ సాపింపబడి మూడుసంవత్సరము లయినది. ఈస్వల్పకాలములో నింత భాగసీయముగ పని చేసినందునకై మిమ్ముల గౌరియాదుచున్నాను. ఇది సర్వహిందూదేశ మహమ్మదీయ సంఘముయొక్క శాఖయగు బంగాళా రాజధాని కనుబంధముగా నున్నది. అయితే యీస్వల్పహిందూదేశ మహమ్మదీయ సంఘముయొక్క చరిత్రయేమిటి? దేశీయ మహాజన సభాధ్యక్షము బయలుదేరినపుడు ప్రముఖుడగు సర్ సయ్యదు ఆహమ్మద్ ఖాన్ గారు చాలకాలమువఱకు మహమ్మదీయులు రాజకీయములందు సంబంధము గల్గించుకొన గూడదని హెచ్చరించిరి. సర్ సయ్యదు ఆహమ్మద్ గారియందు నాకిట్టి మానము విశేషముగలదు. కాని, మహమ్మదీయుల రాజకీయములు సంబంధించినచోరవఱకు వీరిచ్చినసూహా చాలహానికమైన దనిచెప్ప సాహించుచున్నాను. ఇప్పటివరకే ఆప్తమగు రాజకీయములన్న రాజధానిహామన సభిప్రాయము ప్రకటియింపడెను. అయినను, నింతమాత్రమున హిందవులును, నితరసంఘముల వారును, లేమ రాజకీయాంగోళనమును మారియుండలేదు. దీని ఫలితమేమి? వారెంతవరకేనీలో మనము చూడలేమా? ఇతరు లీవిషయమై యెంత గడచింద చేయుచున్నారో మనము వినుట లేదా? హిందవులును, వారితో గలసి పనిచేసిన ఇతరజాతుల వారును రాజకీయము లందు బలవంతులుగను, శక్తివంతులుగను నున్నారు. దీని నెవరు ధిక్కరింప జాలరు. సర్ సయ్యదు ఆహమ్మద్ గారి సలహా ప్రకారము నడచుకొనుటకు బయలు మనముత స్థులు బుదురు దీక్ష తయార్చి గారి సలహా విని దేశీయ మహాసభలో చేరి యుండినచో నిపుడున్న దానికంటె మంచిస్థితికివచ్చియుండును. ఈ ప్రకారము చేయుట కిష్టములేనియెడల, లేమరాజకీయములు భేద మైనవి తలచినయెడల, ప్రత్యేకముగానైన నొకసభను స్థాపించుకొని యుండగూడదా? రాజకీయ నిర్మాణమునకు బూను కొనుట దొరతనము వారికి విరోధముగా పనిచేయుట కా జాలదు. ప్రతివాగరక సంఘమునకును ప్రజలుపారి హక్కులను, ధర్మములను దెలిసికొని యుండవలయును. ఇట్టి హక్కులను తెలుపుటకును, దొరతనమువారి యెడను తోడివారి యెడను గల ధర్మములు సరిగా గ్రహింపజేయుటకును నిట్టిరాజకీయ నిర్మాణము లేర్పడుచున్నవి. మనసంఘము యొక్క దుస్థితిని జూచి మనస్థూర్యము చేసిన తప్పు నిపుడైన సరరించు కొనుట మంచిదని మనవెద్దలు గ్రహించిరి. ప్రత్యేకముగా నొక రాజకీయసంఘము నేర్పఱచుట యుక్తమని 1900 సంవత్సరమున సర్వహిందూదేశమహమ్మదీయ సభస్థాపించిరి.

మహాజనులారా! రాజకీయములు లేనిదే యేసంఘమును నర్పిల జాలరు. ఇది లేనిదే ప్రాధిప్రాయ మేర్పడ నేరదు. విద్య నభివృద్ధి చేసికొనవలసినదిగాని, రాజకీయములందు ప్రవేశించవలసినది సర్ సయ్యదు ఆహమ్మద్ గారు రుపదేశించిరి. ఇందలి ప్రమాదము స్పష్టముగ గన్పట్టుచున్నది. తగిన ద్రవ్యము లేనిదే విద్యయందభివృద్ధి గాంచుటెట్లు? ఇంతవచ్చు కాలము నని నిర్ణయించు వారెవరు? ఈ సంగతులన్నియు చక్కగా విచారింప దగినది సంఘము కాదా? కాని, సంఘ నిర్మాణము

సరిగా నున్నదాని యీ విషయము లన్నిటిని సంఘము యొచింపజాలదు. ఎవరు రాజకీయములందు బలవంతులుగ నుండెదరో, ఎవరెక్కువగా శ్రద్ధ వహించెదరో వారెక్కువ భాగములను పొందగలరు. ఇది సర్వసాధారణముగా తెలిసిన విషయము. అట్టిశక్తి సంపాదించని వారి మొఱులు ఆలకింపబడవు. మననాయకులు వెద్దవెద్దగవచ్చు మెంటు ఉద్యోగస్థుల యొద్దకుబోయి వారిచిచ్చకములాడియు, వారియిచ్చకములకు సంకోషించియు, నేవియో కొద్దిచోటి భాగములను సంపాదించిన సంఘమునకెక్కువ శ్రేయముని తలచుచున్నారు. ఇప్పటివరకే నాగోజులలో నవాబు దిరుదులంత ధారణముగా నియంబునలేదు. ఖాన్ బహద్దూర్ దిరుదులకు మాత్రము తక్కువలేకుండెను. అక్కడెవను నాయకులు జనులతో సంప్రదించి పనిచేసియుండిన కొంతలాభము కలిగియుండును. నాయకులు లేమకు గావలసిన భాగములు సంపాదించు కొనుచుండిరి. ప్రజలు మాత్రము దొరతనమువారి యనుగ్రహమును నమ్మి యుండవలసిన దను నుపదేశముతో సంకృప్తి జెందవలసిన వారైరి. ఇది చాలమంచి యుపదేశమనుటకు సంది యములేదు. పిల్లలు తమకు ఆకలి. వేయుచున్నదని చెప్పుకొని సాధారణముగా తలి తండ్రులను తెలియదు. దొరతనమువారికి మన కష్టములను, లోపములను నివేదించుటకై ఒక ప్రతినిధిసంఘ ముండవలయును. ఇది విధానముగా రాజకీయ సంఘముగా నుండవలయును. ఒక విద్యాభ్యాసార్థి బిషయముననే కాదు మన కష్టములు నివర్తించుకొనుటకై రాజకీయములందు ప్రవేశించవలసి వచ్చును. మహాజనులారా! రాజకీయములను మనము విడువరాదు. మనదేశస్థులలో చాలమంది దేశమునకు నేరచేయుటకు గాక స్వలాభము నిమిత్తమై రాజకీయోద్యమములందు ప్రవేశించుచున్నారు. టక్కురి జేషములు మానుడు. భేషజము విడవుకు. నిష్కృపకుముగను, న్యాయముగను, స్వలాభాపేక్ష రహితముగను మనము దేశసేవ జేపినచో రావలసిన ప్రఖ్యాతి రాకమాడదు.

పిమ్మట విద్యాభ్యాసార్థి, ఆరోగ్యము, సంఘసంస్కరణములుగూర్చి ముచ్చటించి హిందూమహమ్మదీయ సమ్మేళనము గూర్చి యిట్లు నడిచిరి:-

మహాజనులారా! హిందూమహమ్మదీయ సమ్మేళనము గూర్చి నేను విశేషముగా చెప్పనక్కరలేదు. లోకభావము గలవారికెల్లను ముఖ్యముగా పట్టణములలోని వారికంటె గ్రామములలోని వారికి దీనిప్రయోజనము తెలిసియున్నది. ఈసంఘము కేవల మొకపక్షమువారి నిమిత్తమై స్థాపింపబడినది. ఇతర సంఘములవారు మనకేమియునకై యెప్పుడు పనిచేయుటకు వీలులేకయున యీసంఘము తెలకొల్పబడినది. ఇట్టి శాఖాభిమాన ప్రయత్నములతో నాకిభిమానము లేదు. కాని యట్టియభిమాన మందునంతవఱకు నీప్రయత్నములు మానుటకష్టము. కావున, నిట్టిసంఘములతో నిమిత్తము లేకుండ నాయా సంఘముల వెద్దలండలు ప్రయత్నించుట ముఖ్యము. దీనినుండి ప్రత్యేకప్రాతినిధ్య ప్రశ్న పుట్టుచున్నది. ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యము నాకియిష్టము. కాని, మునిసిపల్, సభలయందును, తాలూకా జిల్లాబోర్డులయందును మహమ్మదీయుల ప్రతినిధు లుండవలయునని నాయభిప్రాయము. ఈ మండలమునందు హిందవులును మహమ్మదీయులును సఖ్యముగ నున్నారని వినుటకు సంకోషించుచున్నాను. ఇచ్చట చాలమంది విద్యారంతులు లేకుండుట దీనికి గాఢమై యుండవచ్చును. సాధారణముగా నీ లెగాదాలు ఉద్యోగముల విషయమున వచ్చును. ఉద్యోగశాలవారిలోను చదువురచ్చివారుండునపు డిట్టికల్పములు బయలుదేరును. ఇదిగాక మహారు ఆవులను చింపు నాచారమువలనను నీవిరోధములు పుట్టుచున్నవి. ఈవ్యవహారము పరిష్కారమగువరకు నుభయశాఖల వారికి స్థిరమైన మైత్రియు, అనురాగమును నిలుగవలెను. మహాజనులారా! మన ప్రస్తుతస్థితిని గూర్చి ముఖ్యము గమించింప జేయుచున్నాను. మొత్తము వివిధ మనసంఘము మిక్కిలి హీనస్థితియందున్నది. సంఘాభివృద్ధికై మనలో ప్రతివారను, వారి వారి మోహకొలది సాటు పడుట విధానము మైయున్నది. పాలమాలికయు, స్వప్రయోజనత్వమును, భోగోచ్ఛయమునది, దుష్టులవారు దుష్టులు, వ్యవధిగలవారు వ్యవధిని, వినియోగించి మనసంఘము నానాచియియు మోహదేశము పోగొట్టుటకు యత్నించితిమేని. సరిశుద్ధమగు మనమతము బోధించునట్టియు. సర్వదామనము ప్రకటించునట్టియు సర్వసాధారణధర్మమును నావరించిన వారల మగుదుము.

నల్లమందు.

హిందూ దేశమునందలి వాడుక.

నల్లమందువాడుక నడంచుటకై యేకపడిన అంతర్జాతీయమహాసభ హేగుపట్టణమునందీ నెల 16 వ తేదీని సమావేశమయినది. హిందూ దేశమునకు సంబంధించి సంవత్సరపు ప్రస్తుతపు స్థితిగతులను విమర్శించుట యుత్సాహకరముగ నుండక మానదు. చీనాకు నల్లమందు నెగుమలిచేయుట మానివేసితిమి. కడచిన సంవత్సర మిరాజ్ జలలో హంకాంగునందు పేరుకొనిన చాలసరకు మంచితాదముతో త్వరలో నమ్మునుపోవుచున్నది. అయినప్పటి కిందులో మనయెగువలె వ్యాపారము చీనా దేశముయొక్క విమర్శతోతగ్గి పోయినదికాదు. బ్రిటిషు కాల నీలకు కడచిన సంవత్సరము 9 వేల పేట్రెల నల్లమందు విక్రయించబడినది. ఈ నల్లమందు చాలియుండక పోవుటచే నీ సంవత్సర మిండియా దొరతనమువారు యెగుమతులను 18,200 పేట్రెలకు వృద్ధిచేయుటకై నిశ్చయించిరి. ఇందువలన హిందూ దేశకోశమునకు రెండుకోట్ల రూప్యములు రాగలదు. అదే దేశములోనే వాడబడు నల్లమందింకను తగ్గింపబడలేదు.

రాష్ట్రము	1907-8.	1908-9.	1909-10.	1910-11.	1911-12.
బర్మా	41.4	37.1	35.1	33.2	30.3
అస్సాము	13.8	28.3	28.4	30.0	25.2
బంగాళము	26.2	27.2	25.7	26.5	22.6
బీహారు	...	...	...	...	11.8
ఆగ్రా	7.2	7.4	7.8	9.0	9.3
అయోధ్య	2.3	1.3	1.5	1.7	1.8
పంజాబు	7.7	3.9	8.6	10.6	11.0
బొంబాయి	10.6	12.7	12.5	13.6	11.9
మధ్యపరగణాలు	13.1	13.7	14.5	14.9	16.6
చెన్నపురి	9.2	10.7	12.6	13.9	14.8
మొత్తము	147.0	148.4	148.7	155.7	157.4

నై అంతయు అన్ని లక్షలుగ గ్రహించవలెను. ఇవి నల్లమందు వలన వచ్చినసామ్యము కనపరచుచున్నవి.

ఒక బర్మారాష్ట్రమే మంచి యభివృద్ధిని కనపరచుచున్నది. మధ్య రాష్ట్రములలోను చెన్నపురిలోను స్థితిగతులు మిరిపోవుచున్నవి. ఈ రెక్కల యొక్క విలువను గ్రహించుటకు నల్లమందు ధరలలో అప్పుడప్పుడు కొద్దిగనో గొప్పగనో కనుబడు మార్పును గమనింపవలసి యుండును. కాని దురదృష్టవశమున బ్రిటిషు హిందూదేశమునకు సంబంధించిన రెక్కలు ఆయా రాష్ట్రములలో వాడబడిన నల్లమందును గురించి గాని, మొత్తమున మదింపు చేసికొనుటకు వీలుగనట్లు ధరలనున్నదిని గురించిగాని తెలియ జేయుటలేదు. ఈమార్పు వలన చీనా స్థితిగతుల నన్నిటిని ఒప్పుకొనినను, మన దేశము లో నల్లమందు వాడుక తగ్గుటలేదని తెలిసికొనగలము. పెద్ద పెద్ద నూరుములలో సయిత మి దుఃఖకరమగు స్థితిగతులుకాన వచ్చుచునే యున్నవి. 1907-8 మొదలు 1911-12 వరకు నీ అయిదు సంవత్సరములలోను రంగూనులో నల్లమందు అమ్మకము రెండు లక్షల రూపాయలనుండి 28 లక్షలకు తగ్గి పోయినది. ఇక్కడ కాక తక్కిన యన్ని చోట్లను దీని వాడుక పెరిగి పోవుచునే యున్నది. 1908-9 సంవత్సరములలో కలకత్తా యందు దీని వాడుక చాల తగ్గినది. కాని ఆ సంవత్సరములో 5.5 లక్షల రూపాయలుండిన దీనిఅమ్మకము 6.9 లక్షలకు వృద్ధియయ్యెను. బొంబాయిదీపములలోను ఆశ్చర్యము కలుగునట్లు పెరిగిపోయినది. 1901-2 సంవత్సరములో 8861 రూప్యములు మాత్రమే యుండెను. అట్టిది 1909-10 లో 51, 865 రూపాయలును పదిసంవత్సరములలో 1, 21, 088 రూపాయలకు పెచ్చినది. చెన్నపురి, లాహోరు లోని పట్టణములలోకూడ దీని అమ్మకము వలన దొరతనమువారి కెక్కువరాబడి వచ్చుచున్నది.

ప్రారంభవిద్య.

చోరగుడి వేంకటాద్రిపంతులుగా రిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

ప్రారంభవిద్యను జనసామాన్యమంతయు నభ్యసించవలయును. అందుకు యత్నశక్తిగలవని గౌరవనీయులగు గోభిలే ప్రవృత్తులందరు యావతిచ్చి యున్నారు. ఏకాదశమవేత నయిన నేమి శ్రీవారు శాసనసర్వజ్ఞులయందు దెచ్చిన చట్ట

మంగీకరింపబడకుండుట కోరవలెను. అయితే మనమంతట లో విరమించియుండుటయే లేక చేయదగినప్రయత్నము లెవ్వ యయినగలవా. ఉదాహరణమునకు నూర్యోదయాది మార్యాస్తమయమువరకు పలుబాముల బడుచుండుటయే గాక ముక్కు పచ్చలారనిగుర్రల సాహాయ్యము సయియు కుటుంబపోషణ యందు ముగియగలక విధిలేని దుస్థితియందుండెడి కడుబీదలకు విద్య నియ్యవలయునన్న యట్టివిద్యగూడ చితివిద్యగా నుండుటయే గాక వారి పనిపాటల కభ్యంతము గలుగకుండునట్లుల నుండవలయును గదా. వారిపాఠశాలలు రాత్రులయందుండ వలయును. వారి కెలపులు వేసంగియందును. క్రిష్టమన్ పండు గలయందును గాక నాటుసమయ మందును కోతల సమయ మందునుండవలయు. నీపాఠశాలకొరకు వారు విశేషదూరము వెళ్ళకుండు నట్లుల నుండవలయు. ఇట్టిసదుపాయములు గలుగజేసినను విన్నవారికి సద్యఃఫలము నిచ్చునది గాకుండుటచే వారు కొంతకాలము విమర్శింపవలయును గనుపరచెదరు. దానికి మనము వేసారక కొంతపట్టుదలతో కొందరిని ప్రోత్సహింపవలెను. వారిని జూచి వారు, వారిని జూచి వారు ప్రవేశించును. కలిపయదినములుగడచినప్పటికీ విద్యయందలి ప్రేమ యుత్సాహములును వారికిజనించును. అంతట కృతకృత్యులను సంతసింపనగు. విద్యకొరకు వారు మనలను బాధించు సమయము తటస్థించును. ఇది యంతయు సాస్వాత్యభవమువలన చెప్పుచున్నాను. మాగ్రామమున కనతిదూరమున నుండెడి ఇమ్మడితెట్టివారి పాలియునునెడి కుగ్రామవాసులకొర కొక రాత్రి పాఠశాలను ప్రథమందు మాగ్రామమునం దేర్పర్చితిని. అని వారియంగీకారమును పొందదయ్యెను. తరువాత నసాధ్యాయని వారిగ్రామమునకు బంపితిని. అప్పుడునువారు దగుప్రోత్సాహ మియ్యలేరే. నేనుకొందరిని ప్రోత్సహించితిని. వారు నామోహమున విద్యాభ్యాస మొనరింప ప్రారంభించిరి. క్రమముగా సంవత్సర మొకటి గడచినప్పటికీ ఇద్దరితో నారంభించిన పాఠశాలయందు సయితము ఇరువది మంది వాలురు గలరు. విద్యయందలి యభిరుచిని గుర్తెగిన వారై తమకు తగిన బోధ లేదనియు గ్రంథము లేదనియు అని లేదనియు ఇవి లేదనియు, దినదినమును ఫిక్సూలు చేయుచు న్నారు. క్రమశాస్త్రముచేత మాపాఠశాలకు దగిన ఖరీదు లన్నియు, సమకూర్పలేనందుకు మిగుల పరితాపమును బొందుచున్నాను. గాని విద్యయందు వారికి సుముఖత్వము గల్గిన దని మిగుల నానందించుచున్నాను. ఆంధ్రపత్రికను, కృష్ణాపత్రికను దేశాభిమానిని జదివి విమమించుచున్నాను. ఆరోగ్య శాస్త్రము, కృషిశాస్త్రమును గూర్చిన విషయములు బొందించుచున్నాను. ఇంకను చేయదగిన కార్యము లివి యనియు పాఠశాలకు వలయుద్రవ్యము నాజీంచువిధ మియ్యది యనియు తమచదువరు లేవరేన నూచించిన నట్లుల జేయుటకు సిద్ధముగనున్నాను.

నేను ప్రథమందు రుపపాదించిన సమస్యయొక్క ప్రథమభాగమునకు దారాణముగ మాగ్రామమందలి విద్యాభివృద్ధిని సంఘమువారు సుమారు నెలరోజుల క్రిందట రాత్రి పాఠశాల నొకదానిని స్థాపించినను దాని కిప్పటికిని బాలురెవ్వరు వచ్చుచుండుట లేదని వినుచున్నాను. అయినను సంఘమువారంతటతో నిరుత్సాహులుగాక ఇద్దరుమగురిని తామె ప్రోత్సహింపజేసి చొప్పించినయడల క్రమక్రమముగా నపాఠశాల యభివృద్ధి నొందగలదు. సంఘసంస్కరణలకును రాజకీయ సంస్కరణలకును విద్యాపీఠికలనగల్గిన మాత్రమే ప్రథమనిర్బంధ మగుటవలన దాని నివారించుట కందరు చేత నయిన కొలది ప్రయత్నింప బాధితులు. ఈ భారమంతయు ప్రభుత్వమువారియందే వేసి మన మూరకుండుటకష్టముగాదు.

ఆడు పోలిసు.

II

అమెరికాదేశమునందలి కొన్ని పట్టణములలో కర్ పూర్వాశాసన మను నొక శాసనముకలదు. దీనిప్రకారము రాత్రులయందు తొమ్మిది గంట లైనతరువాత పరునాల్గు పదునారు సంవత్సరములకు మించిన వాలురును, బాలికలును, పిల్లలలో నొంటిరిగ తిరుగురాదను. ఈనిబంధనను అతిక్రమింపకుండ వెల్లువొరసాని శ్రద్ధపుచ్చుకొన వలయును. ఇట్లు పిల్లలలో కనుపడిన పిల్లల నీమె పట్టుకొని వారియిండ్లకు పంపివేయును. పిల్లలలో అల్లరిచేయుచున్న చివాట్లు పెట్టి హెచ్చరించుచును. అమెరికాలో కొన్ని పట్టణములందు, పెద్దలు వెంట లేనిదే పరునాల్గు సంవత్సరములలోపు పిల్లలు నాటకములు మున్నగు వినోదములకు రాత్రులందు బోగూడదని నియమము

కలదు. అట్టి స్థలములకు వెల్లువొరసాని పోయి పరీక్షించుచుండును. హత్యలు, త్రాగుడు ఆత్మహత్య మున్నగువానిని వర్జించు పటములను వీధులలో నంటించగూడదు. ఆ బొమ్మలను నెనిమెటిగ్రాఫు కంపెనీలవారు కూడ ప్రదర్శింప గూడదు. ఈ పనియందును వెల్లువొరసానియే శ్రద్ధపుచ్చుకొనవలయును.

ప్రస్తుతము లా ఏంజిల్లులో ముగ్గురు ఆడుపోలిసు ఉద్యోగస్థులును, నల్లు రీతిగతముచున్నవారును గలరు. పోలిసుశాఖవా రింతవఱకు జేసిన ఘనకార్యములలో ఆడు వారిని పోలిసుపనులకు నియోగించుట ఒకటి యని యొకరు చెప్పినారు. ఇదేవిధమున నింకననేకులు క్లాఫించియున్నారు.

కొలరెడ్లో రాష్ట్రమునందలి డెక్కావారులో 1912 సంవత్సరమునండియు పోలిసు శాఖయందొక స్త్రీ కలదు. ఈమె బాలిడోమస్థుల వర్తనమునందు, అడ్డుతలకు మార్పు కలుగజేసినది. ఈమె బి. ఏ. పరీక్షయందు తీర్థరాలైనది. పేరు మిస్ రాక్. పోలిసుశాఖలో చేరినప్పటి నెంతలను పట్టుకొను పని సాధ్యమైనంతవఱకు వదలివేసెను. నాటకసంఘముల వారి యొద్దకు రాత్రులయందు పిల్ల లాంటిరిగ వచ్చుట వలన గలుగు ననర్థములన్నిటిని నొక్కొక్కచెప్పి వారి నీవనినండి మరల్చింది గాని అక్కడచేయుదు నని లేదనించలేదు. చిన్న వారిని అల్లరిగా తిరుగుటజూచి వారిలో ముఖ్యులయొద్దకు పోయి, వారికి మంచిమాటలు చెప్పి, సన్మార్గులుగ నొనర్చినది కాని తనయధికారము చూపలేదు. ఒకరోజున బలాధ్యుడగు పోలిసువా డొక స్వత్యమందిరమునకు బోయెను. అచ్చట బాల మంది విరాండుదేశపుయావను లుండిరి. వారి కీపోలిసువాడు వచ్చుట యిట్లుమలేకుండెను. అంతట నొకచిన్నవాడు పోయి, వాని నొకతన్ను తన్నెను. ఉభయపక్షములవారికి పెద్ద కల హము ప్రారంభమయ్యెను. పోలిసువానిని చితుకగొట్టుచుండిరి. ఇంతలో రాకీకన్య యచ్చటవచ్చెను. ఆపిల్లలనందఱును పేర్లపెట్టి పిలిచి, చివాట్లువేసి, ఒకవిమిషములో నాయల్లరి యంతయు నెలిపివేసెను. ఎక్కడివా రక్కడ బోయిరి. ఈ విషయమై యాకన్య యిట్లు చెప్పుచున్నది:—

మొత్తమున పురుషుడు చేయుదానికంటె స్త్రీ అధికముగా చేయునని నేనునమ్ముజాలను. కాని, ఎట్లు కొన్ని పనులను పురుషులు స్త్రీలకంటె బాగుగ నిర్వహింప గలరో అట్లే స్త్రీలును కొన్ని పనులు పురుషులకంటె బాగుగ నిర్వహింప గలరు. స్వభావసిద్ధముగ స్త్రీలకు పిల్లలయందు దెక్కువశ్రద్ధ గలదు. ఆసంగతులు వీరికి బాగుగ తెలియును. అందువలన వీరికి సంబంధించిన వ్యవహారములను స్త్రీలే యెక్కువ చక్కగా నిర్వహింప సమర్థులు. ఇందువలననే స్త్రీలు పోలిసుశాఖలో చేరునది. చిన్న పిల్లల తప్పులను విచారించుటకు వీరు తగినవారు. బడితప్పుచున్న కొని గాని, తుపాకి చూపి గాని శాసనము నమలులో పెట్టవలయు ననెడి పూర్వసిద్ధాంతమునందు మాకు నమ్మకములేదు. ప్రజలు, సరిగా ప్రవర్తించుటకై మనము నిర్బంధింపజాలము. వారియందు సన్మార్గులును, మంచితనమును ఎక్కించ బాలము. శాసనముల కెందుకు లోబడ వలయునో ఆసంగతి మాత్రము చెప్పగలము. స్త్రీలు బలహీనులును, కనికర హృదయులును, గనుక పురుషులకంటె సులభముగా శాసనము నమలులో పెట్టించ గలరు.

సంయుక్త రాష్ట్రములందెపు డెందరు ఆడుపోలిసు వారు గలరో చెప్పజాలము. ఆటునెలలక్రిందట రీతి మంది యుండిరి. క్రొత్తపట్టణము లందును వీరిని నియమించుచున్నారు. వీరికి నెలకు 225 రూపాయల జీతమిచ్చెదరు. చికాగోలో ఆడువారు పోలిసుశాఖయందు మాత్రమే గాక న్యాయస్థానమునందును జడ్జిలుగా నున్నారు. ఈ న్యాయస్థానము నందున్న గుమాస్తాలు, ఉద్యోగస్థులు, అందఱు స్త్రీలే. జూరర్లు సహితము స్త్రీలే. ఇచ్చటి బాలికల దోషములను విచారించెదరు. గృహసంబంధమును చిక్కులు విచారించి పరిష్కరించుటకై ఏతెయికి న్యాయస్థానము కలదు. ఇచ్చట పోషతో పెక్కుటి యనునొక ఉద్యోగినియుండును. ఈమెదగ్గరకు బోయి యెవరి కష్టములు వారుచెప్పుకొందురు. సంగతులన్నియు విని, న్యాయస్థానముల కెక్కుకుండగనే, యీమె వ్యవహారము నంతయు పరిష్కరించును. ఇప్పటి కీమె రెండువేలరూపాయల పరిష్కరించినది.

న్యూయార్కు రాష్ట్రమునందు దాడువారిని పోలిసు పనులకు నియమించుటయేగాక డాక్టరు కేథరయిక్ డేవిస్ అను విద్యుషిమణికి కమ్మివనరుపని నొసగిరి. ఈమె బి. ఏ., ప్యాస్సెనది. స్త్రీలను మంచి దారికి తెచ్చుటకై ఏర్పరపబడిన ప్రతిష్ఠాపన కీమె అధిపురాలు. న్యూయార్కు, డెక్సాలలు, సన్మార్గు బోధనాలయముల, నూపరింపెండెంటు

అందఱు నీమె సులహా ననుసరించి ఘనీయముచుండురు. న్యాయ శాస్త్రమునం పాఠశాలకు యుక్తుల విద్యార్థులను పాలించుటకు న్యాయసాసమునందు ఆస్తిపైంటు బట్టిలుగ నియమించుచు యీయ్యగ్గ నొకటి ప్రవేశపెట్టబడినది. ఆహారాని పోలిక కుఱుకు నియమించు నానార మొకఅమెరికాయందే గాక జర్మనీ, హాలండ్, డెన్మార్కు, నార్వే, స్వీడను, ఆస్ట్రీయా, రుష్యలలో గలదు. ఒక యింగ్లాండులో మాత్రమిది యంకను ప్రారంభము కా లేదు.

దూరభాషిణి

టెలిగ్రాఫ్ అనుపదము గ్రీకు టెలి (-దూర), గ్రాఫి. (-కంఠస్వరము-) అను రెండుపదముల సమాసము. ఈ సమాసమునకు దూరభాషిణి అను సంస్కృత సమాసమును దుర్లభముగా గ్రహింపవచ్చును.

శబ్దము.

శబ్దమును దాని వ్యాపకమును నిండుక గ్రహించినగాని దూరభాషిణి యొక్క విజ్ఞానము పాగుగ దెలియదు. ఒకకంచు ఘంటను దీసికొని పిడిని యెడమచేతితో గట్టిగా పట్టుకొని ఒకపుల్లతోగాని యినుపకాడతోగాని కొట్టుము. తత్తః యొకశబ్దము నీచెనివితాకును. ఇంతమాత్ర మెల్లరకుం దెలిసిన విషయమే. ఇంచుక యాలోచింపుము, గమనింపుము. ఘంటను కొట్టినవెనుకనే పుల్లకిందబడవైచి కొనగోటితో ఘంటయంచును వై వైని తాకుము. అది తీవ్రముగా కంపించుట నీకు గోచరమగును. చేతితోగట్టిగ బట్టుకొంటివేని కంపము నీలుచును. ధ్వనియును ఆగిపోవును. జలముచే నిండియుండు ఇత్తడి బిందెగాని కంచుకుండనుగాని యిదేవిధముగ గొట్టుము. శబ్దమారంభించిన తోడనే నీటియందు చిన్నచిన్న తరంగములు తృప్తియై అంచునుండి కేంద్రమునకుం బ్రసరించును. దీనిబట్టి శబ్ద మంతకాల ముత్పత్తి యగుచుండునో అంతకాలము శబ్ద జనకమగు పాత్రాదికము ఆస్పందించుచుండును. అని యూహింపవలసియున్నది.

ఈ యాస్పందము అంతకంతకు క్షీణించుకొని శబ్దము అల్పతరమగు చుండి, ఆస్పందము నిలిచిపోవు తరికి శబ్దము నశించును. ఆస్పందించు వస్తువు, తన్నానుకొనియున్న వాయువును ఆస్పందింపజేయును. ఆ వాయువునందు బిందెనీటి యందు గలిగిన తరంగములవలె తరంగములు పుట్టి దశదిశలను నీటియందువలె వృత్తాకృతిగా ప్రసరించుటకు మారు, గోళాకృతిగా వ్యాపించును. ఎన్ని యాస్పందములు శబ్దోత్పత్తి స్థానమున బుట్టునో అన్ని యాస్పందములు వాయువును దాకి అన్ని తరంగములు బుట్టించును. అన్ని తరంగములును ఆ కాలములోనే మనచెవిని వాకును. అందుచేత ఎన్ని యాస్పందముల శబ్ద ముత్పన్నమగునో అన్ని యాస్పందముల శబ్దమే వివరమగును. జ్యోతిస్సును విద్యుత్తును ఇదేరీతి తరంగరూపమున వ్యాపించును. వివరకాడముగలదు. ధ్వని తరంగములకు వాయువే యానము అనగా నవి వాయువునందే ప్రసరించును. వాయువు లేనిచో ప్రసరించజాలవు. జ్యోతిస్తరంగములును విద్యుత్తరంగములును ఆకాశమున వ్యాపించును. వాయువగత్యములేదు. ఇంతమాత్రము మనస్సున నుంచుకొని 'దూరభాషిణి' నిండుక విచారితము.

తెలుగు దూరభాషిణి.

రెండు తగరపులొంటాలు గొనివచ్చి వాని అడుగుల కేంద్ర స్థానముల బెజ్జములువేసి మూడునాలుగువందల గజములపొడవు గల చెక్కదారమును దీసికొని రెండుకొనలు లొంటాల అడుగు నుండి లోపలికి బెజ్జములద్వారా దూర్చి కొనలు దూసి రాకుండునటుల ముట్టవేసి, ఒకలోంటాను ఒకడును మరియొకలోంటాను రెండవవాడును గొని, దారముపొడవుకు సరియైన దూరమున నిలుచుండ వలయును. అట్లునిలుచుండి ఒకడు తనలోంటాను చెవిని మూయునట్లుగా పెట్టుకొని రెండవవాడు తనలోంటాలోనికి మాటలాడినయెడల ఆమాటలు మొదటివానికి వినవచ్చును. ఇద్దరును వై యుపకరణము నుపయోగింపక, అదేపోటు యందుండి యొకరితో నొకరి మాటలాడుటకుం బ్రయత్నించి రేచి అట్లు చేయుట సాధ్యముగాదు. ఈ ప్రయోగములన 'వేమి గోచరమగుచున్నది? వాయువునకు శబ్దము అంతదూరము వ్యాపించుటలేదు. వై యుపకరణమున వక్రనోటియందే వెడలినశబ్దము తగరపు లొంటా అడుగుభాగమును, వక్రము ఖము ఆ అడుగుభాగముల మధ్య నుండు వాయువుద్వారా కొట్టుచున్నది. ఆతాడనముచే కలిగిన యాస్పందములు తంతువుద్వారా వ్యాపించి శ్రోతయొక్క లొంటా అడుగును

ఆస్పందింపజేయును. ఆయాస్పందము పాత్రాంతరమగు వాయువుద్వారా శ్రోతయొక్క కర్ణమును స్పృశించును. శబ్దము గోచరమగును. ఇదియే దూరభాషిణియొక్క ప్రథమ రూపము. దారమునకు బదులు తంతు నుపయోగించిన శబ్దమింకను స్పృటముగ వివరమగును.

ఈలాగు చేయబడిన దూరభాషిణియందు పెక్కులోపములు గలవు. ధ్వనితరంగములు తంతుద్వారా దూర మెక్కువయైన కొనవరకు వ్యాపించుటలేదు. నడుమనే సమసిపోవును. అందుచేత సులభ సంపాదకమైన యీ దూరభాషిణి మిక్కిలి యుపయోగించినదిగాదు.

వైద్యుల దూరభాషిణి.

పదార్థ విజ్ఞాన శాస్త్రజ్ఞులు విద్యుత్తును సహాయముగ దీసికొని నారంభించిరి. విద్యుత్తుయొక్క వేగము అమోఘము. ఒక సెకండులోపల భూగోళము నేడెనిమిదిమార్లు చుట్టి రాగలదు. ఈ సంగతి తెలిసినవారగుటచే నీక్రింద విశదపరచి యుండురీతిని విద్యుత్తు నుపయోగించిరి. ఆశ్వఖురాకృతి నుండు మెతువు ఇనుముకాడనుదీసికొని దాని రెండుచాపాలపులచుట్టును రాగితీగను ఒకదానికి ప్రదక్షిణముగను రెండవదానికి అప్రదక్షిణముగను జుట్టి ఆ తీగగుండా విద్యుత్ యురిం బ్రవహింపజేసినయెడల ఇనుపతునుక ఖరపాకంతుమగును. దాని సహాయమున నుండు ఇనుపతునుకలను రేకులను లాగును. విద్యుద్బటు మాలయొక్క ధన, ఋణధ్రువములు చేర్చిపుడే యురి ప్రవహించును. చేర్చనియెడల ప్రవహింపదు. వక్రనోటియొద్ద నుండు 'యాపి' యంత్రముననుండు అడుగుబిళ్ల వక్రచేయు శబ్దముచే తాడితమై యాస్పందించునపుడు, ముందుకు వచ్చినపుడు ఋణ, ధనధ్రువములు చేర్చునట్లుగను వెనుకకుబోయిన విద్యుదు నట్లుగను అమర్చియుండును. ఇందుచే ఒక సెకండునందు ఎన్ని మారులు ఆబిళ్ల ఆస్పందించునో అన్ని మారులు యురిఘటితమును విఘటితమును అగును. అన్ని మారులు 'గ్రాహి' యంత్రమందలి విద్యుత్ ఖరపాకంతుము స్కాంతీకృతమై బిళ్లనులాగుచు ఆస్కాంతీకృతమై విడుచుచు నుండును. ఇట్లుగుటచే 'యాపి' యంత్రమున ప్రవేశించు శబ్దము ఎంత ఆవేగము గలదో అంతయే ఆవేగముగల. శబ్దము గ్రాహియందును ఉత్పత్తి యగుచున్నది ఇందు రెండు మూడు విశేషములు గలవు. (1) వైద్యులదూరభాషిణియందు ప్రయాణము చేయునది వక్రయొక్కమాట గాదు. యాపియంత్రమున నాస్పందమును మాత్రము వక్రయొక్కమాట గలిగించుచున్నది. (2) 'గ్రాహి' యందు బుట్టుశబ్దము వక్ర విడుచుశబ్దమునకు ఆవేగముచే తుల్యమేగాని అన్యధాతుల్యముగాదు.

వేలము. ఆవేగముచే తుల్యములగు రెండు శబ్దములు వినికియందు తుల్యముగ నుండవు. ఈవిషయమును యిండుక చర్చింతము. తరంగములసంగతి కొంచెము మరిలఁజ్ఞాపకముఁ జేసికొనుడు. ఆస్పందమున కనుగుణముగ తరంగము లుండును. ఆస్పందలక్షణములు. మూడు. (1) ఆవేగము. (2) అంతరము. (3) ఆకృతి. (1) ఆవేగమునగా నియంతకాలమున గలుగు స్పందసంఖ్య. (2) అంతరమునగా స్పందియొక్క దక్షిణతమ వామతమ స్థానములకుం గలదూరము. (3) ఆకృతియనగా స్పంది ఒకవైపునుండి మరియొకవైపునకు బోవుచున్న సమవేగమున బోక, క్షణక్షణమునకుమార్పుగల వేగముతోబోవునుగాన అట్టి వేగముయొక్క వృక్షీయములం దెట్టిమార్పు గలుగునో దానికనుగుణముగ ఆయాస్పందముచే గలుగుతరంగముల రూపము మారును. (ఒక తలుపును నీచేతితో గడదించుచున్నపుడు దాని వేగముగలుగు మార్పులు గమనించితివేని స్పష్టమగును.)

వై మూడు లక్షణములును తుల్యములుగ నుండినగాని రెండు శబ్దములు తుల్యములుగ నుండవు. వీనిలో నొక లక్షణమేగాదా సమానముగనుండెను విద్యుద్భాషిణియందు అందుచే నది మిక్కిలి యుపయోగించినదిగాదు. కావున తరంగాకృతి సామ్యమును పోషించుటకు ఒకమార్పు గనిపెట్టిరి. అది యేదన విద్యుత్ యురి ఒక యానముగనుండు పొరుసపుడు ఆయానముయొక్క నిరోధము హెచ్చిన యురిబలము తగ్గును. నిరోధము తగ్గిన యురిబలము హెచ్చును. కావున యురిపొరుసయందు నపుడు వక్రస్వరముచే యానమున గల నిరోధమును మార్పుచుండినచో యురిబలమును తగ్గుగుణముగ మారుచుండును. శ్రోతయొద్ద నున్న గ్రాహియంత్రమందలి విద్యుత్ స్కాంత బలమును తదన గుణము మారును. దానిచే నాకర్షింపబడు స్పందియొక్క యాస్పందమును దాని ననుసరించును. అందుచే గ్రాహియందలి యాస్పందములకు యాపియందలి యాస్పందములతో ఆవేగ ఆకృతులయందు సామ్యము గలుగును. అంత సామ్యము ధ్వనియొక్క బలమున

కే కారణము గనుక, ఒక మనస్సుని మాట మనకు స్పష్టముగ దెలిసినయెడల చాలును గనుకను, ధ్వనియొక్క బలము గమనింపవలసిన యగత్యము లేదు. హెచ్చుగ నైనను తగ్గుగ నైనను జేసి కొనవచ్చున ఇది విద్యుద్భాషిణి.

ఆతంత్ర దూరభాషిణి—ఆకాశభాషిణి.

ధనవిద్యుత్తును ఋణవిద్యుత్తును గల రెండు వాహకముల సహాయముగా దెచ్చినయెడల ఒక స్ఫులింగము పుట్టును. ఆస్ఫులింగము ధన ఋణవిద్యుత్ సంయోగమువలన గలుగుచున్నది. ఆస్ఫులింగము గలుగునపుడు ఒక క్షణికమగుధ్వని యును గలుగుచున్నది. ఈ ధ్వనివలన ఆకాశగాములగు విద్యుత్తరంగములు లుత్పత్తియగుచున్నవి. ఆతరంగము ఆకాశమున వన్నిదిక్కుల బ్రసరించును. వాయువుతో వానికి బనిలేదు. ఆకాశమే చాలును. ఈ తరంగములు 'యాపి' యంత్రమువలన బాట్టి 'గ్రాహి' యంత్రముచే గ్రహింపబడును. ఈతరంగములు వక్రపలుకు మాటల కనుగుణముగా పుట్టునట్లు చేయుటకు వన్నియనువాడు శ్రోతగా నొకయంత్రమును గల్పించెను. దాని సహాయమున మాటలు మాటలుగానే తరంగ రూపమున బారి వైద్యుల దూరభాషిణియందువలెనే గ్రాహియందు వివరమగును.

వృత్తాంతములు.

జగన్నాథములో రథోత్సవము నిర్వహింపబడినది. ఈయంత్రమును జూచుటకై బంగాళా - నాగపురము వైలువేదిక కడ చినవారమున నేబదివేల యాత్రికులు బయలుదేరిరి.

ఈ నెల 27 తారీఖున తెనాలి తాలూకా ప్రారంభవిద్యాభివృద్ధి సంఘపు వార్షికోత్సవము బ్రహ్మాశ్రీ. చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహం గారి యాజమాన్యము క్రింద తెనాలిలో జరుపబడును.

జైసాలూరు మహారాజుగారికి సన్నిహిత వారసులు లేనందున రాజవంశీకులలో పెద్దవారగు మానసింగుగారి దత్తతపుత్రులు జోవాహిరు సింగుగారు రాజరికము వహించుటకు ఇండియా ప్రభుత్వము వారంగీకరించినారు.

నీటిలోమునిగి వాయువు వీల్చికొనుటకు వైకిరాకుండ మనస్సు డెంతకాల ముండగలడన ప్రశ్న 1912 వ సంవత్సరములో ప్యారిస్ నగరములో లేలేనది. అప్పుడు బాట్టి, పాలి క్లెస్ అను నాయన నీటిలోమునిగి ఆరునిమిషముల 29 సెకండులకు వైకించెను.

జ్యూనీదేశపు విశ్వవిద్యాలయములందు 1911-12 సంవత్సరమునందు 4455 మందికి మహాపాఠ్యాయ (డాక్టర్) బిరుద మొసంగబడినది. వేదాంతశాస్త్రమునందు రిచి ధర్మరాజు నీతిశాస్త్రములందు 1265 వైద్యశాస్త్రమునందు 1348 న్యాయ శాస్త్రశాస్త్రములందు 1792 మందియును బిరుదమును బొందిరి.

రేపు పెద్దెంబరులో మాడ్చిడు పట్టణమునందు జరుగబోవుపోస్టోఫీసులకు సంబంధించిన అంతర్జాతీయ సభకు హిందూదేశముపక్షమున పోస్టు టెలిగ్రాఫు ఖాళి కిదివరకు డైరెక్టరు జనరలుగ నుండిన సర్ చార్లసుగారును, ప్రివార్డు, డిప్యూటీ డైరెక్టరు జనరలు జి. ఆర్. స్టెయిన్-గారును ప్రతినిధులుగ వెళ్లుటకై మనదేశవ్యవహార కార్యదర్శిగా రంగీకరించిరి. వీరి వెంట డైరెక్టరు జనరలుగారి సెరసనలు అసిస్టాంటు సేమిల్లనుగారు కార్యదర్శిగ వెళ్లుదురు.

మన దక్షిణముండియాయందు నతిమాత్రవ్యాధి ప్రబలుచున్నదనియు దాని నడ్డు పెట్టుమార్గము లరయవలయుననియు ప్రభుత్వమువా రాలోచింపుచుండగా నెనరో దాత ఆపకర్టు రు 50,000 లిరుసనియ్యటం. దాని నాధారముచేసికొని ప్రభుత్వమువారు యెటు మెమోరియల్ ఫోలోషిపు అను వైద్య శాస్త్ర శోధకసంఘమువారితోను ప్రభుత్వ ప్రతినిధులను జరిపి డాక్టరు ఎస్. డబ్ల్యు. ప్యాట్ల సరు ఎం.బి., డి.ఎస్., ఎం.డి. అనువారి నీరాజధానికి సంవత్సరము నకు రు 12,000 ల జీతముతో మూడు సంవత్సరములకాలము పిలిపించి వారిచేత అతిమాత్రవ్యాధి శోగవిషయమున పరిశోధనలు నడిపింప నున్నారు. డాక్టరుగారి జీతములో సము వై సంఘమువారిచ్చుటకు నొప్పకొనినారు. వారి రాకపోకల కగు వ్యయమును వారే భరింతురు. డాక్టరుగారి తక్కిన సముజీరమును వారి కగు నితర సేవలను వై పోస్టోనినదాత యియ్య నొప్పకొనినారు. ప్రభుత్వమువారు తనన శోధనాగారమును సహాయకులను నిర్మించుట, వలసినచో నే యాగుపుల్లతోనైన నొకకొన్ని పడకల నీశోధనా కార్యములపై ప్రత్యేకించి పెట్టుదుట. ఈవ్యాధిశోధనమునకై వినియోగపడ నుండు ప్రవ్యాధి కములను చూచుకొనుటకును నేర్పాట్లల జేయుటకును గవర్నమెంటు ఫీల్డ్ క్రెటరీగారును సర్వవజరలు గారును ముందు నిర్ణయితుడుగా నుండ నొకయనధికారియు సంఘముగా నేర్పబడగలరు. డాక్టరు ప్యాట్లరునుగారి సలహాలను తీసికొని యాకమిటీవారు ఉపకరములను ప్రభుత్వమువానికి పంపగలరు.

ఆంధ్రపత్రిక.

ఆంధ్రనామ సం॥ ఆషాఢ శు . ౨

గురువారము.

పరపతి పద్ధతి.

కడచిన పది సంవత్సరములుగా పరపతి పద్ధతి మండలమున నెంతవఱకు వ్యాపన నంది యుండుననియు దానివలన కలిగిన లాభములును ఇక్కడికి కాక ఇచ్చిన లోపములును వానిని సంస్కరించి నకువలసిన మార్గములును వివరముగా వివరించి తెలుపు నుద్దేశముతో నిండియా ప్రభుత్వము వారికి తీర్మానమును ప్రచురించియున్నాము. ఇదిగత్యర్థములకు ముందు ప్రయోగార్థమే యిది యొక కొన్ని పరపతి సంఘములు మాత్రముండినవి. అవియుదేశమున నక్కడక్కడ యిక్కడక్కడ నెల కొల్పబడియున్నవి. నేడన్న నోనిదే శ్రమనక ప్రాజువేలసంఘములును నేయుచున్నవి. అందువలన పరపతి సంఘములు చేరియున్నారు. వ్యవసాయములు కడుపు నిమిత్త మైచుకోట్ల మూలధనమీ సంఘముల యపయోగమున నున్నది. ఇందు ప్రభుత్వమువారి బాకీ-సమునుండి యప్పుగా కొనబడిన నూటికి మూటికంటె నెక్కువలేదనిన సంఘము లాధికముగ కెట్టి ఫిత్తిలో నుండునదియు విశదపడగలదు. ఈ సంఘములలో సభ్యులు గానుండు ప్రాజులకులు ప్రాతయపులను తీర్చు కొనగలిగినారు. తమ కూస్తిని దాక్కు పెట్టి యుండినా కెట్టి తాక్కులను విడిచింపుకొనినారు. ఈసంఘముల మిగిలిన సంఘముగా పూర్తి గ్రామముల యప్పులు తీరిపోయెట్లును నిర్దర్శనము లున్నవి. పరపతి సభ్యత్వమునకు ద్రవ్యము ముఖ్యధానముగాక గుణమే ప్రధాన మయినందునకు పరపతిలో చేసిన వాకొకిదిని జూచి యొకరు సభ్యులుగా నలనరచుకొనుట జేసియు త్రాగుబోతులును జూరగాంధ్రులు ననేకులు తీసి వేయబడినారు. అనేకులు తమ మార్గముల మార్చుకొని బాగు పడియున్నారు. ఈ తీర్మానమును రచించిన వారు పరపతి సభ్యులకును ఇతర దేశములకును న విషయమున పోలికచెప్పి. ఇట్టి దేశమున పరపతి సంఘముల సంఖ్య 20,000 రైతులకు 15 నందున నున్నది. జర్మనీలో 52 వంతున నున్నది. మన దేశమున 20,000 రైతులకు నొక్కటి చతుననే తక్కు తేలుచున్నది. దీనిని ఇట్టి మన దేశమున పరపతి యంత త్వరత గమన మనుకొని కానగునో సంతృప్తికరమిది యగుచుండుట చెదనుట సిద్ధము. కాని ఈ తీర్మాన విశేషములు ఈయంక్రమము మన దేశమున నవినచుండుచేతన జాగ్రూకతతో కట్టిపెట్టవలెనని ప్రశ్నయే. మగుటచేతను పెంపు శీఘ్రగామియై చుచుండెడిది వ్రాయుచున్నారు. ఈ లోపమును గొంతెము తగ్గించు నుద్దేశమున గాబోలు తీర్మానమును ప్రాసినవారు మన దేశములోని ప్రతి పరపతి సంఘములోని ప్రతి సభ్యును మాత్రమేగాక యతని కుటుంబము వారును పరపతి సంఘముల యొద్దికి వచ్చి తగుట వలన మరి మితరులును లాభమందు చున్నారని చెప్పి మొత్తముమీద నీ సంఘము లరునది లక్ష జనులకు మేలు నేయుచున్నవని తెక్కవేసినారు. ప్రభుత్వము వారి సంబంధమీ సంఘముల కేమాత్రముండదగునని చచ్చుచుచో జనుల విశ్వాసమును సంపాదించుటకును పెడత్రోవల ద్రొక్కకుండ

దీనిని కాపాడుటకును ప్రభుత్వాధికారులకును ప్రజలకును సమావేశ స్థానములుగ నుపయోగించి వారి పరస్పరము రాగాభివృద్ధి చేయుటకును నీ సంఘములు ప్రభుత్వమునకు సంబంధించి యుండవలెనని భావము ప్రకటించబడినది. మఱియుకొంత మండలాధికారి తనసహాయకుల కథల మూలమునగాక స్వయముగా నీసంఘముల పరిచయము చేసికొనవలసినదనియు వీని సాదృశ్యమున నుత్సాహముతో పనిచేయువారల ప్రోత్సహించుచు తన పలుకుబడిచే స్థానికులగు ధనవంతులు మున్నగు వారలను నివర్ధితి నాకర్షించ వలసివచ్చునని భిప్రాయము వ్యక్తమునది. ఇకముందీ సంఘములకు గ్రామ వారిశుభ్యము, ప్రాథమికవిద్య, ఆరోగ్యక్షేమము మున్నగుపనులు గూడ నాయూ స్థానిక ప్రభుత్వముల వారి యనుకూలముల ననుసరించి నియమింప బడుచున్నవి ఇండియా ప్రభుత్వము వారు తలచుచున్నాను మొత్తముమీద పరపతి పద్ధతి పరిపాలన శాఖలలో నొక్కటియైనదని వారు అభిప్రాయ పడినట్లును విశదము. వీరు వైతిర్మానములో పరపతిసభ్యుల స్వయంసహాయ స్వాతంత్ర్యముల నపహరించు నిబంధనలేవియు చేయబడరాదని వ్రాయుచున్నారు. ప్రభుత్వపువారి ద్రవ్య సాహాయ్య వసరము తగ్గించుటకు సంతోషించుచున్నారు. అన్నివిధముల పరపతి సంఘముల స్వాతంత్ర్యము నిలువజేయుట యవసరమని యంగీకరించు చున్నారు. ఇది యంతయు న్యాయమును సమంజసమును నని యొప్పుకొనకతప్పదు. పరపతి సంఘములతో ప్రభుత్వము వారికి సంబంధ ముండుటకాని, వాని యభివృద్ధికై ప్రభుత్వమువారు పాటుపడట కాని, క్రమక్రమముగా వానికి ఇతరపాలనా కార్యముల నొప్పు చెప్పట కాని మాకు ననిష్టములుగావు. ప్రభుత్వము వారి యుండలేకుండిన నీసంఘములభివృద్ధియగుటకన్న మే మెఱుంగుదుము. ఇదిగత్యర్థము వారు శ్రద్ధ పుచ్చుకొని నాదననే యీమాత్రపు వెంపయిన నయినదని మనఃపూర్వకముననున్నాము. కాని రానురాను ప్రభుత్వాధికారుల సంబంధ మెక్కించ జూచుటయు పరపతిసభ్యుల స్వయం సహాయ స్వాతంత్ర్యముల నిలువజేయు జూచుటయు రెండును నీదేశమున నొక్కడనే యెట్లు పోవగల వో యర్థముకాకున్నది. ఇతరదేశములలో పరపతి ప్రజలలో ప్రారంభమయి ప్రభుత్వమువారి యంగీకారము వడసికది. ఇచ్చట ప్రభుత్వమువారిలో ప్రారంభమును ప్రజల కనుకూలించునున్నది. కొంత దూర మీపద్ధతి ప్రబలి ప్రజలుత్సాహము చూపునపుడే వారెక్కడ బుద్ధిచుంతులై హక్కుల నెఱిగికొని స్వాతంత్ర్యము నెఱిగి తమ లోపముల నెంతో యని యధికారుల గుండెలో ననుమానము లంకురించుట యీదేశమున సహజము. ఇట్టిసందర్భమున ప్రభుత్వమువారెంత మంచియుదేశముతో ప్రారంభించినదయినను అధికారసంపర్క మెక్కువ యున్న యెడలనుపక్రమము మధ్యమఫల మిచ్చునపుటికి మహాకాలము పట్టును. ఇంకేగాక సర్వవిషయములందు గూడ నధికారపద్ధతి నెలకొనినయెడల ప్రజాసాితకార్య మనవసరాటగములకును నాలస్యములకును భాజనమగును. ఇట్టి సస్థితి కొంతవరకు వాటిగినదనుట ఆంధ్రదేశములో పరపతిసంఘ పద్ధతి వ్యాపించుకుండుటచేతనే తెలియవచ్చియున్నది. కావున నిజముగా పరపతి పద్ధతి వ్యాపించి దేశహితమునకు దోడ్పడవలయు ననినచో ప్రభుత్వమువారు క్రమక్రమముగా తమ సంబంధము తగ్గించుకొని తమ యుత్తమాధికారులకు వైచితరణ మాత్రము వదలి తక్కుంగల విషయములయందు ననధికార ప్రాబల్యమునే సాచ్చింపజూచుట శ్రేయస్కరము. పరపతిని పరిపాల

నా శాఖగా నొనర్చుటగాని దివిన్యాఅధికారులకు, కలెక్టరుకైనను, వానిపై నేవిధమగు నధికారమైన నిచ్చటయును వానిని జంపుటయే కాగలదని మాయభిప్రాయము.

నిషేధపు శిస్తులు.

మా పత్రికలో ఈనెల 18, 19, 23, 24 తేదీల సంచికలయందు తెనాలి డి॥ నిషేధపు శిస్తులు అను విషయమును గురించి శ్రీయత పెద్దిభొట్ల లక్ష్మీనరసింహముగారు వ్రాసిన సంగతులను ప్రభుత్వమువారును ప్రజానాయకులును జాగ్రూకతనై తిలకింతురుగాక. ఈ విషయము కొంతకాలముగ గుంటూరు కృష్ణాజిల్లాల రైతులను వేధించుచు న్నది. వారియందు దీనివలన నొక విధమగు నసౌత్వ కలుగుచున్నదనినను ననవచ్చును. డొంకల లోను పోరంబోకుల లోను త్రవ్వబడిన పంటకాలు వలు ప్రభుత్వాధికారుల యుత్తరువుపై త్రవ్వబడినను త్రవ్వబడుతున్నను త్రవ్విన తరువాత వారి యంగీకారమంది నిలిచినవను మాట ఇంతకాలముని నిరాడేపితములయి యుండుటవలనను ప్రభుత్వమువారు శాసన నిర్మాణసభలో నిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము వలనను సంగతిసందర్భముల స్వభావము వలనను సిద్ధము. ఈ పంటకాలువలు ఆత్మవసరము లనియు వీనిని పూడ్చినయెడల మరల నొక జల మార్గమును జూపుట ప్రభుత్వమువారి పని యని యు గుంటూరుజిల్లా గెజటులో 1-7-11 న ప్రచురింపబడిన విలేజి షీట్ యొప్పుకొనుచున్నది. ఒక రైతు మరియొక రైతును తన భూమిగుండా నీరు తీసికొని పోనిచ్చుట దుర్లభమనుట మానవ స్వభాముచే నిర్ధారితము. ఇప్పుడు పంటకాలువలుండు డొంకలను పోరంబోకులును సాధారణముగా వ్యవసాయమున కనువగు తొమ్మిది మాసములును పంటకాలువలు లేకున్నను దారులుగా నుపయోగ పడునవి కావనియు వేసవిలో కాలువలున్నను మార్గములయి యవకరించు చున్నవనియు లక్ష్మీనరసింహముగారు మొరయిడు చున్నారు. విషయము లిట్లుండియు 1911-వ సంవత్సరమున నిట్టిపంట కాలువల విషయమున నిషేధపు శిస్తులు వేయరాదని మండలాధికారులు తీర్మానించియు మరల మరల క్రమాభివృద్ధి న్యాయముగ నిషేధపు శిస్తులను రైతులపద్ద నుండి వసూలుచేయు చూడుట విస్మయకరము. నీల్లే యాధారమైనదనను నింత కాలము పల్లపు భూములయొడినవి నేడు మెట్టపంటల నియ్యడానందనను రైతులు దండుగయి నను నిషేధపు శిస్తు నిచ్చుచున్నారు తమహక్కులను తామెరుగనివారగుట చేతను నేమి చేసిన నేయనస్థులు పడవలసి వచ్చునో యని తలంచుట చేతను విద్యా విహీనులగు రైతులు నోరుమూసికొని దర్భరమైనను సహించుకొని యుండ సాహసింపుచున్నారు. ఇట్టి సహన మెప్పుడును శ్రేయస్కరముగాదు కాన ప్రభుత్వమువారి విషయములను మిక్కిలి జాగ్రూకతతో విచారించి తీర్మానించవలసిన యావశ్యకత గలదు. నిషేధపు శిస్తులక్రమముల దండించుటకుగాని ప్రభుత్వము వారి కోశముల నిండుటకుగాని ప్రభుత్వమువారే నిర్ణయించి యున్నారు. కావున నక్రమము లేనిచోట నిషేధపు శిస్తులను గొనుట యన్యాయము. ఈ పంటకాలువల విషయమున నిట్టి దండనకు దగిన యక్రమమేమియు జరిగినదని చెప్పవీలులేదు. జనుగలేదని పాక్షికముగా ప్రభుత్వపు వారి ప్రత్యుత్తరమును సంపూర్ణముగా పైని నమూనైన జిల్లా గెజటులోని సర్క్యులరును సాక్ష్యమిచ్చు చున్నవి. కావున ప్రభుత్వాధికారు లీ విషయమున సత్వరముగా ప్రజల దుర్దశను మాన్పుదురని నమ్ముచున్నాము.

విదేశీయ తంత్రీ వార్తలు.

ఉష్ణ దేశపు వ్యవసాయము.

లండను జూన్ 23:—

ఉష్ణ దేశముల వ్యవసాయమును గూర్చి ఆలోచించుటకు, అన్ని దేశములవారునుచేరి లండను లో నొక పెద్ద సభను చేయవచ్చును. నూరుగురు ప్రతినిధులు వచ్చిరి. జార్జి ప్రకృతి గా రీసభకు పోషకులుగ నుండుటకు సమ్మతించినాడని ప్రాథమిక డెన్ ప్రభుగారు తెలియజేసిరి. సభ్యులీవార్త విని సంశోషనూచకము లగు కేకలు వేసిరి. పిమ్మట ఉష్ణ దేశ వ్యవసాయమునుగూర్చి కొన్ని వ్యాసములు చదువబడినవి. ఈజిప్టుదేశములో వ్యవసాయ శాఖ మంత్రికి సలహాచ్చు వ్యవసాయకపండితు డగు డెన్ ప్రభుగారిట్లు చెప్పినారు:—పవన పద్ధతులపై వ్యవసాయమును నేర్పుటకు పాశ్చాత్యదేశములో నొకటి, ప్రాదేశికములో నొకటి, రెండు పెద్ద కళాశాలలను స్థాపించుటకు ఆలోచనలు జరుగుచున్నవి. ప్రాదేశికములకు సింహళములో స్థాపించవలయునని ఆలోచించుచున్నారు. సింహళములో పెట్టినంతమాత్రమున, సింహళపు వ్యవసాయమునుగూర్చి విశేషముగ నేర్పవలయునని చెబుతారు. అట్టి అసందర్భములు కలుగకుండునట్లు బాగ్రత్తగా ఆలోచించి ప్రశ్నకముల నేర్పరచవలయును.

చక్రవర్తిగారిసందేశము.

నిన్న ఈ సభకు వచ్చిన ప్రతినిధుల గౌరవాధ్యక్షుని గౌరవమువారు ఇంగ్లండులో ఇన్ స్టిట్యూటులో విందుచేసిరి. దీనికివిద్యుత్తు ప్రభువు గారాధిపత్యమువహించిరి. చక్రవర్తిగారు ప్రతినిధులకు స్వాగత మొసగుచు నొక సందేశమును బంపిరి. ఈ సభవారు పునరుద్ధరములనుగూర్చి చర్చించుట తమకు సంతోషమని రాజుగారు తెలిపిరి.

ఉద్యోగులు - వ్యవసాయము

లండను జూన్ 24:— ఉష్ణ దేశమునందలి వ్యవసాయ శాఖలో ఉద్యోగులు చేయుటకు అనేకమంది యూరోపియను లాదేశమునకు వెళ్లుచున్నారు. వీరికి ఉష్ణ దేశ వ్యవసాయమునుగూర్చి విశేషములు బోధించ వలయును. ఈ విషయమును, సభవారు ఆలోచింప వలయును. ఉష్ణ దేశమునకు వ్యావసాయక శాఖలో ఉద్యోగులు చేయబోవుచున్న యూరోపియనులకు ప్రస్తుతము, ఉష్ణ దేశ వ్యవసాయ సంబంధమగు విషయము లేమియు తెలియవు. కొందరు వారి తెలివితేటలవల్ల కొట్టుకొని పోవుచున్నారు.

సభ్యుల ఆమోదము.

సింహళములో కళాశాలను స్థాపించుటకు రుక్మలం దరు, సమ్మతించినారు. దీనిని స్థాపించుటకు 50000 పౌనల ధనము కావలయును. వ్యవసాయకళాశాలలో చేరుటకు దగిన విద్యార్హులగుట గల విద్యార్థులందరు, ఈకళాశాలలో చేర్చుకొనబడుదురు. ఒక్క సంవత్సరము విద్య నభ్యసించవలయును. భోజనమునకు, నివాసమునకు, కళాశాలతీర్థములు, మొత్తముమీద సంవత్సర 150 పౌన లగును.

మాయరబ్బరు.

కొన్ని వస్తువులకు కలిపి తయారుచేయు రబ్బరునుగూర్చి డెన్ ప్రభుగారిట్లు నడిపిరి:—కృత్రిమముగ నీలిమందునతయారు చేయుప్రయత్నములు సన్నగిరినవి. నల్లమందును పంటను అభివృద్ధిచేయుటకుగాని, చౌకచేయుటకుగాని ప్రయత్నము లేవియు జరగలేదు. రబ్బరు పండించువారు ఈరహస్యమును గ్రహించినారు.

ప్రత్తి.

ప్రత్తిపంటకు ఆసియామీనరు లగియున్నట్లు తోచుచున్నది. ఈజిప్టు, సౌదాను, ఆసియామీనరు దేశములలో ప్రత్తి విరివిగా పండించు పక్షమున, ఆసియామీనరుగారు గుడ్డలకు కావలసిన దూర చాలవరకు అక్కడనే దొరుకును.

లండను, హిందూవుల సభ.

లండను జూన్ 24:— లండనులో నున్న భారతీయులు నేడు చౌక్ ప్రభు హాలులో సభ చేసినారు. ఈ సభకు వచ్చిన వాళ్ళలో ఎక్కువమంది విద్యార్థులైయుండిరి. సర్ మాంచూర్ భోనగూరుగారు అధ్యక్షులుగ నుండిరి. ఇండియా కాన్సిలును సంస్కరించుటకు ప్రాధుభువుగారు తెచ్చిన బిల్లునందలి యుద్దేశములకుగాను, ప్రోఫభువుగానికి తమ వందనములు తెలుపవలయునని తీర్మానించిరి. కొన్నింటిలో మూడవవంతు భారతీయులుగ నుండవలయునని. ఇతరు తగ్గకూడదు. ఈ భారతీయ సభ్యులను హిందూదేశమునందు ప్రజలచే విశ్వకొనబడిన

శాసననిర్మాణ సభ్యులు ఎన్నుకొనవలయును. అంతేగాని వీరి నెన్నుకొనుటకు దొరలముహరిచే ఏర్పరుపబడిన ఆధికారసభ్యులకు ఆనకాశము కలుగచేయరాదు. ఇంగ్లాండులో నివసించు, యూరోపియను కాన్సిలు సభ్యులకును, ఇండియాను సభ్యులకును; ఏకభుకు డేదము లేదు. కాబట్టి ఇండియానుసభ్యులకు, యూరోపియనులకుంటే సరిగ్గా నకు 600 పౌనలు ఎక్కువతీర్థము యిచ్చవలసిన ఆన సభములేదు. అని మాడ తీర్మానించినారు.

కెనడా భారతీయులు.

కెనడా దేశములోనికి భారతీయులను రాకుండ నిరోధించుటకు కెనడావారు ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇట్లు చేయుట ఇంగ్లండువారికి తగదని ఈసభవారు తమకోషమును తెలుపుచున్నారు. కెనడాదేశీయులు ఇంగ్లాండులోనికి పోవుచున్నాడు, ఆకాలని ప్రజలు వీరిని రానియ్యకేమో అని భయపడుచున్నారు.

బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమునందలి ఒకదేశమువారు, బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమునందలి ఇంగ్లాండు దేశీయులను, తమదేశమునకు రానియ్యక పోవుట, సామ్రాజ్యమునకు నష్టదాయకము. ఐదు కెనడావారు భారతీయులను తమదేశములోనికి రానిచ్చుటలేదు కాబట్టి కెనడావారిని ఇండియాకు రానియ్యకుండుటకు ఇండియావార తనమువారు నిరోధింప వలయును. అని సభవారు తీర్మానించినారు.

కెనడా భారతీయులు.

విక్టోరియా జూన్ 24:— ఆసియామీనరువారు కెనడా దేశమునందలి ఫసిక్కు సముద్రతీరములో పనిచేయుట చేసికొనుటకు వందల కొలది వచ్చుచున్నారు. వారు వచ్చుట ఫసిక్కుతీరమునందు నివసించుచున్న తెల్లవారికి చాలనష్టమును కలుగజేయునని ఫసిక్కుతీరమునందలి తెల్ల వారందరును తెలుచుచున్నారు. ప్రస్తుతము కమాగటా మారుష్టిమరులో వచ్చిన భారతీయులను వెంటనే వెళ్లగొట్టవలయును. ఇక ముందు భారతీయులు కెనడాకు రాకుండజేయుటకు నిర్బంధకరములగు చట్టములను చేయవలయును. అని మాడువేలమంది తెల్లవారు విక్టోరియాపట్టణములో కూడి పెద్దసభచేసి తీర్మానించిరి. ఈ తీర్మానమును కెనడా గవర్నరు మెంటుకు పంపినారు.

పోస్టు జవానుల సమ్మె.

స్టోరెసు జూన్ 24:—కొన్ని టపాలువుట్టుకే వచ్చుచున్నవి జవానులు తిరిగి నేటి ఉదయము సమ్మె ప్రారంభించినారు. పనిచేయు మాని గోలచేయు చున్నారు.

మంత్రిగారి దర్శనము

స్టోరెసు జూన్ 24:—పోస్టు టెల్లిగ్రాఫ్ శాఖల మంత్రియగు థామ్సన్ గారు, పోస్టుజవానుల ప్రతినిధులకు దర్శనమిచ్చి వారి మొఱుపనాలకింజునని చెప్పినంతన, సమ్మెనాటి పనిలో ప్రవేశించినారు. ఈసమ్మెకలన ఇప్పటికి 10 లక్షల ఫ్రాంకులు నష్టమువచ్చిరి.

రబ్బరు ప్రదర్శనము.

లండను జూన్ 24:— అన్ని దేశముల రబ్బరు వస్తువులకు లండనులో ప్రదర్శింపుచున్నారు. ఇదివరకు ఇట్టివి మూడు ప్రదర్శనములు జరిగినవి. ఇవి నాలుగవది. ఈ సందర్భము కానాటు ప్రభువుగారు ప్రదర్శనమును నేడు ప్రారంభించినారు. గొప్ప గొప్పవారు అనేకులు వచ్చినారు. వీరిలో హార్టర్ట్ గారు కూడవండిరి. రోఫ్రభుత్వముల పక్షమున ప్రతినిధులు వచ్చినారు. కానాటు ప్రభువు డిట్లు చెప్పినారు:— కొంతకాలమునకు గచ్చురు, బంగారము అంతలా కరముగ నుండును. ఇది జరిగితే మూలకము. 1918 సం॥లో సింహళము ప్రైటు నేటిల్ మెంట్లల నుండి 7000,000 పౌనలు బరువుగలిగి 11,000,000 పౌనలు విలువగల గచ్చురు ఎగుమతి అయినది. 1914 సం॥ మొదటి 5 నెలలలో పండించినంత గచ్చురు ఇదివరకున్నదను పండించలేదు. అని హార్టర్ట్ గారు చెప్పినారు. గచ్చురుతో తయారు చేసిన చిత్రవిచిత్రము లగు వస్తువులనేకములు ప్రదర్శింపబడినవి. ఒకగది, గదిలో నుండవలసిన బట్టలు కుక్కలు మొదలగు నవి గచ్చురుతో తయారుచేసి ప్రదర్శనమునకు పంపబడినవి. గచ్చురుతో పెన్నిను కోర్టు, ఒకకోర్టు తయారుచేయబడినది. ఇవన్నియు చూడగా, గచ్చురుపరిశ్రమ గడచిన మూడువత్సరములలో ఎంత అభివృద్ధి జెందినది తెలియును. రబ్బరు పెన్నినులో కోర్టు ప్రదర్శనమునకు సంబంధించి పెన్నిను పంటములు ఆడబడినవి. ఇంక కొంతకాలమునకు కోర్టుపై రబ్బరు

పూరి చేయబడునని ప్రదర్శనమునకు అర్హమైన సర్ పాన్ బ్రూకు గారు తెలిపిచ్చినారు.

అంగ్లో పరిషియును నూనె కంపెనీ.

లండను జూన్ 24:—అంగ్లో పరిషియును నూనె కంపెనీ నీని గూర్చి కామన్స్ సభలో వేరేక ప్రశ్నలకు చర్చలుగా తీర్మానిత మూధానమును, చెప్పినారు:—ఈ కంపెనీవారి నూనె కావులు కొన్ని టర్కీ రాజ్యములోనున్న మాట నిజము. అయినను బ్రిటిషువారి ఆధిక్యత గలదగునని, చేయబడుచున్నది. నూనె చావులయొద్దనుండి నూనెను సముద్రతీరమునకు తీసికొని వచ్చుటకు, భూమిలో గట్టములు పారుకొనుటకు గూడ టర్కీ దొరలమునుండి అనుభవ నడిపినారు. నానలకు కావలసిన నూనె దక్షిణ పశ్చిమమునండి, ముఖ్యము బ్రిటిషు పరగణానుండియు, లండనుండియు, సర్దుము చేయుటకు తగు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

కంపెనీ డైరీ మెన్ గారి గాటు.

కంపెనీ చావులయొక్కయు, నూనె గట్టములయొక్కయు, గవర్నరుమెంటు రక్షణనుగూర్చి కంపెనీ డైరీ మెన్ గారు లండను ట్రైబ్యునల్ కి కోరబడినారు (వానినారు. నూనె చావులపై పనిచేయ జరిగింకాదులకు, కంపెనీలో కొన్ని భాగము లియ్యబడినవి. ఈ జరిగింకాదులు చాగా చదువునైన వారు. వీరు అడవి మనస్సులుకారు. కంపెనీలో వీరు కానాడితేనే లాభమును పంచుకొలురు. కాబట్టి వారు స్వంత ధనమువెచ్చించి భాగములువేసిన కంపెనీకి నష్టము కలుగనియ్యరు.

రాజ్య పరిత్యాగము.

డెల్ గ్రాడు జూన్ 24:— సర్వీయా దేశపురాజుకు శరీర మగ్గవత్తగా నున్నందున రాజ్యభారమును యువరాజు పరము చేసినాడు.

రాజ్యపరిత్యాగము అభ్యర్థము.

శరీరములో అస్వస్థగా నున్నందున, ఆరోగ్యమును పొందువరకు, రాజ్యమును కుమారకుమారు చేసినానే గాని, రాజ్యమును శాశ్వతముగా సర్వజింప లేదని రాజుగారు ప్రకటించినారు. ఆరాజుగారు ఆరోగ్యమును పొందుటకు స్నానములనకేయ ప్రాంతకి వెళ్లినారు.

అల్పాంధ్రా రాజగారి జన్మదినము.

లండను జూన్ 24:—అల్పాంధ్రా రాజగారి జన్మ దినోత్సవము ఈ సందర్భముకూడ జరిగినది. రాజగారి పేరు తో తయారు చేయబడిన రోజు పుష్పములు ఒక్కలండను పట్టణమునే 20 నెలమంది అమ్మినారు. పుష్పముల సమ్మెవారందరను తెల్లని దుడ్డులకు ధరించిరి. లండను పట్టణపు మేయరుగారి భార్య, ఇంకను ప్రసిద్ధులగు కోరసానములు పుష్పములనుమ్మిరి. అల్పాంధ్రా రాజగారి పుట్టినదినం మోటారుబండిపై ఈ రోజును, ప్రజలు సంశోషనూచకము లగు వస్తువులును సల్పిరి.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు.

కేప్టౌను జూన్ 24:— దక్షిణ ఆఫ్రికా భారతీయుల కష్టములను గావునకు తయారు చేయబడినట్లు, నెనేలు సంఘమువారి ఆలోచనకు, రాష్ట్రముగ నున్నది. వీరి గురవరకు మూడుపౌనల పన్ను ఉండవలయునని వాదించినారు. గవర్నరు మెంటుపక్షమున సభ్యుడగు నర్థానును చాట్సు గారు, నెటాలు సంపాదక తోటల యజమాని యగు క్యాబెల్ గారును వింటుగారి వాదమును ఖండించినారు.

గాజ్ ల్యాండు స్త్రీయరు.

లండను జూన్ 24:—గాజ్ ల్యాండు స్త్రీయరు కొండకు కొట్టుకొన్నదని విన్న తెలిపినారు! ఈస్త్రీయరుకెట్టెను, నావికులు, పోలిసోయిన స్త్రీయరుమీదనే యున్నారు. కెట్టెను, నావికులు, చాలావ్యయము పనిచేసినారని ఖండించిన ప్రయాణికులు చెప్పెనున్నారు.

గ్రీసు దేశము యుద్ధనానలు.

వాషింగ్టను జూన్ 24:—గ్రీసు దొంగిలము వారూ ఆమెరికా వారిస్తీ కొనిన రెండు యుద్ధనానలును వారములో గ్రీసుకు పంపబడును. ఇరాహోస్ట్రీయరు ప్రస్తుతము పెడిటలేని యను సమ్మెములో నున్నది.

జర్మను వైమానికుడు.

లండను జూన్ 25:— వానర్ అనుజర్మను వైమానికుడు పదునెనిమిదిగంటలు విడుదలపడే ప్రయాణముచేసినాడు. ఇంతనే నిద్రపల కెవరును ప్రయాణము చేయలేదు.

రుష్యాలో ఆంగ్లేయ సౌకాధిపతి.

సెంటు పీటర్స్ బర్గ్ జూన్ 25:—రిష్యు అడ్మిరల్లు లెట్జిగారికి సాంధ్యరాదు కప్రెటలును నిన్నటిరోజున రుష్యా చక్రవర్తిగారి దర్శనమునకు బడినది. మధ్యాహ్నపు ఫలహారముచేసి, సాయంకాలము గ్రాండు డియోక్స్ సైరల్ గారి పండును బోయిరి.

స్వీడునుకు వెనెల సమ్మేళనము.

లండను జూన్ 24:—వెనెస్వలారు స్వీడునావిగేషను కంపెనీ, బ్రిటీషు ఇండియా నేవిగేషను కంపెనీ, ఒకదానితో ఒకటికలిపినమాట నిజమని నేడు వెనెస్వలరుకు వెనెవారిమీటింగులో ప్రకటించినారు.

కీలుకాలువను తేరచుట.

కీలు జూన్ 25:—నిన్నటిరోజున జర్మనీచక్రవర్తిగారు కీలుకాలువను ప్రారంభించిరి. కీల్ నుండి చక్రవర్తిగారు స్వీడునులో వెదలిపోవుచుండగా జర్మను యుద్ధనావలును, ఆంగ్లేయ యుద్ధనావలును గౌరవార్థముగ ఫిరంగులువేసినవి.

అయిర్లాండు స్వరాజ్యము.

లండను జూన్ 25:—నేషనలిస్టులకు గావలసిన ద్రవ్య మంతయు నియ్యబడునని ఆమెరికాలోని సంయుక్త అయిర్లండ్ సంఘముయొక్క ప్రెసిడెంటుగారు రెడ్మండుగారికి తంపిని బంపిరి.

రాజదంపతులు.

లండను జూన్ 24:—రాజదంపతులు నేడు నాటింగు హాము వెల్లి పరిశ్రమాలయములను దర్శించిరి. రాజదంపతులకు పరిశ్రమాలయాధికారులు మనఃపూర్వక మగు స్వాగతముల నిచ్చిరి.

ఇండియాకొన్నిలు బిల్లు.

లండను జూన్ 24:—ఇండియా కొన్నిలు బిల్లు ఈనెల 30 వ తారీఖున ప్రభువులసభలో రెండవమాటు చదువబడునని క్రా.ప్రభువుగారు నేడు ప్రభువులసభలో ప్రకటించినారు.

మంత్రులసభ.

లండను జూన్ 25:—ఈమధ్య మంత్రులసభ సభలు తరుమగ జరుపబడినవి. కడచినరాత్రి ఆస్క్విత్తుమంత్రి గారు చెడ్డండు, డిలూన్, ఒకానొక గాల్గో సంతరించిరి.

పరాసువారి అవ్వ.

స్టూర్స్ జూన్ 25:—దొరతనము వారికి గావలసిన 20,00,000 పానులు 91 చొప్పున, షత్రువు లిచ్చుచున్నారు. మాటికి 8½ చొప్పున వడ్డీ యిచ్చబడును.

ప్రభువులసభ.

లండను జూన్ 25:—ప్రభువుల సభలో నిన్నటి రోజున సవరణబిల్లు రెండవపర్యాయము జూలై 1 వతేదీని చదువబడునని క్రా.ప్రభువుగారు చెప్పిరి.

దేశీయతంత్రీవారలు

రామసాధు హత్య.

కో.కా జూన్ 24:—1912 వ సంవత్సరములో బాడ్పు మునందు పియరే రామసాధు అనునతని హత్యచేసినందునకై నెరసింగు బాగీరుదారు, హరిలాలుకాయస్తా లాహిరీ అని యిరువదేనివేరి దాసు అనుముగ్గురి విచారణము ప్రారంభమయినది. అగ్రా కోర్టులో వలెనే ఇదియు రాజీయమునకు సంబంధించినదట. లక్ష్మీలాలు, రామకారణు డను ముద్దాయి లిద్దరు అగ్రావరుల క్రింద తిరిగిసంపన తీమింపబడిరి—జోర వారసింగు పరారీ అయినాడు. ఈ హత్య విషయమై తమకు మొదట మార్చి 1914లో అగ్రాహత్య నేరమువిషయము విచారించుచుండగా తెలియచచ్చినదనియు, దానిమీదబాడ్పురములో విచారణచేయగా ధనికుడగు సాధుచోకడు 1912 నుండి కనబడుటలేదనియు, కేసరిసింగు, రామకారణుడనువారి తనహత్యచేసినట్లునుమానింపబడి రనియు తేలినదని డిల్లీలోని దోషవిచారణ శాఖకు నూపరింపెండెంబు ఆరంభింపఁగారు తెలియజేసిరి. దీనివారేను పందిలి కో.కాకు తీసికొనివచ్చి అప్పుడు ఖాళీగ నుండిన రాజపుత్ర భోజనశాలయందు హత్యచేయబడెనని,

రామకారణు డిచ్చిన వాఙ్మూలములో సాక్షికి మే 12 వ తేదీని తెలియజేసెను. అంతట శవమును మేడమెట్లక్రింద పాతి నెట్టబడి నది కాని యెముకలకు వెల్లిగింది ఆరుమాసము లయినతరువాత దహనముచేసిరి. త్రివేణిదాసు అగ్రాలో సాక్ష్యమిచ్చిన వెనుక బాడ్పురమునకు తీసికొనిరాబడి పట్టుకొన బడెను. ఈతనిబాడ తెట్టు తీయబడినది సాక్షి వివరించెను. సాంకేతికాక్షరములలో వ్రాయబడిన కాగితములో పండిత పిన్నెను దత్తుమరికొందరి పేర్లుండెను. సాధువు అన్తికలను బిస్సెను, జోరువారు, లక్ష్మీలాలు అనువారు వెల్లిగించుకుపోయిన 1912 వ సంవత్సరము డిసెంబరు 8 వ తేదీని బిస్సెనుదత్తు కో.కాలో నుండినట్లు ఒకదినచర్య పుస్తకమువలన తెలిసినది.

వైద్యము చేసికొని జీవించు చుండిన భారతీయవైద్యుని సాక్ష్యము పుచ్చుకొనినవెనుక కేసు వాయిదా వేయబడెను.

హత్యతో కూడిన దొంగతనము.

కలకత్తా జూన్ 24:—పాంధా పోలీసు స్టేషను అధికారములో నుండిన బెరూయాయం డిటీవల దొంగతనముతో రెండు హత్యలు చేసినట్లు తెలియచచ్చి పూగ్గీ జిల్లాపోలీసువారు విచారణ చేయుచున్నారు. దొంగలగుంపాకటి ఒకయింటిలో ప్రవేశించి భిరోదాసును స్త్రీని, తారాపాత్ అను బంగాళీ యువకుని చంపిరట. పాపము వీరిద్దరు కేకలు పెట్టుటకు ముందే పని జరిగిపోయినది. తరువాత ఆభరణములను, సొమ్మును యెత్తుకొని దొంగలు నడిచిరి.

మరిరెండు బందిపోట్లు.

మరిరెండు దారుణమైన బందిపోట్లు బంగాళములోని జేకరుగంజీ, మూన్ దాబాదు జిల్లాలలో నిటీవల జరిగినట్లు తెలియచున్నవి. ధాంధభాతీ గ్రామములో నివసించుచుండిన పానెయి అను మహమ్మదీయుని యింటిలో మహమ్మదీయు లిరువదిమంది ప్రవేశించి నాలుగువేల రూపాయలకు ఆభరణములును, సొమ్మును దోచుకొనిపోయిరి. రెండవదానిలో కొందరు మహమ్మదీయులును, హిందువులును కలిసి మిథునపురము జిల్లా ఉదయచంద్రపురములోని రాహిముషేకు అనువారి యింటిలో ప్రవేశించి నందలో యుండిన తుపాకిని సంక్రమించిరి. తాము బలపడిన తరువాత యింటివారిని కొట్టి రెండువేల రూపాయల ఆస్తినిపట్టుకొనిపోయిరి. ఎవరను పట్టుకొన బడినట్లు తోచదు.

క్లిడ్డరుపురము డాకులలో దొంగతనము.

కలకత్తా జూన్ 24:—కడచిన ఆదివారము రాత్రి క్లిడ్డరుపురము డాకులలోని 7 వ సంబరు పాకలో దొంగతనము జరిగినదని తెలియచున్నది. ఆ సమయముననే స్ట్రాండింగ్ రోడ్డు, నంటియన్న 7 వ సంబరు రేవులో సరకును దొంగలు దోచుకొని పోయిరి. రేవు దిగుమతి యైన సరకులతో నిండి యుండెను. నే డిస్కలమెంటయో అల్లరిగ నున్నది. విలువగల సబ్బులు, సిగరెట్టులు, బట్టల తానులు, సారాయములు మున్నగునవి యుండిన పెట్టెలనుండి చాలసరకులు తీసికొనిపోయిరి. అడ్డుకట్టిన తీగలను తెగగొట్టి సరకువేసిన గదిలో ప్రవేశించి విలువగల సరకులు పెట్టెల నెవరో ఎత్తుకొని పోయిరి.

కలకత్తాలో దొరకిన ప్రేలుడు పదార్థము.

కలకత్తా జూన్ 24:—కలకత్తా అనుహత్య వీధిలోని 45 వ గృహముందు వైద్యాలయములో దొరకిన అనుమానాస్పద మయిన పెట్టెనుగరించి పోలీసువారు విచారింపగా ఒకచిన్న డబ్బాలో పొగలేని తుపాకీమందుండెనని తేలినది. వైద్యునితో కలహించేయుటకై వచ్చిన రోగి యెవరో నిర్దేశ్యంపరాకుగ మరిచి పోయియుండు నని పోలీసువా రెంచుచున్నారు.

బొంబయి మునిసిపలు కమిషనరు.

బొంబయి జూన్ 24:—పి.ఆర్. డెలుగారు నెలపు తీసికొనినందున వారిస్థానమునలో గడమునిసిపలు కమిషనరుగ హెచ్చిచి. క్లయిటను ఐ. సి. ఎస్. గారు నెక్సు నెలనుండి పనిచేయుచున్నారు. మునిసిపలు కార్పొరేషనుకును, కమిషనరుకును అనుకూలభావము వీరు అట్టింగు కమిషనరుగ నుండిన కాలములో కంటే మరెప్పుడును అంతవ్యక్తత కా లేదు. కాడెలు గారు శుక్రవారము మెయిలు స్టీమరుమీద బొంబయి వత్తురు. కార్పొరేషను సభ్యులు క్లయిటనుగారికి ఓ యింటలు క్లబ్బులో నేడు విందొనర్చెదరు. నేడు మునిసిపాలిటీ స్టాండింగు కమిటీసభలో వీరు చివరపర్యాయము హాజరయిరి. సభ్యులనేకులు వీరి ఉద్యోగకాలము ముగియుచున్నందునకై చింతిల్లి వీరిసభిసందించిరి. ముఖ్యముగ పాలవ్యాపారమునకు సంబంధించిన నిబంధనములనే యిబ్బందులును, కష్టము

లును కలుగకుండ అనుమతినికీ బెట్టిరి. వీరు తిరిగి శాశ్వతపు కమిషనరుగ వచ్చెదరు గాక యని కోరిరి.

క్రెడిటు బ్యాంకు.

బొంబయి జూన్ 24:—క్రెడిటు బ్యాంకింగ్ పద్ధతి లెక్కి డేవనులో నున్నది. ఈ బ్యాంకు నిధివరలో మే నేజరుగనుండిన జాఫర్, జాసబుగారు జాలయి 4 వ తేదీని ప్రారంభముగ హైకోర్టుక్రిమినలు సెషన్సులో విచారింపబడుదురు. ప్రస్తుతము బెల్గాములో జరుగు హత్య విచారణయందు వాదించుచున్న ఎక్స్ డిక్టానుగారు జాసబుగారి పక్షమున బహుశః పని చేయుదురు.

బసారా యాత్ర

బొంబయి జూన్ 24:—బొంబయి దొరతనమువారు ప్రకటించిన పత్రికలో నిట్లు తెలియజేయ బడినది:—బసారా నుండి వచ్చినవారిని తనిఖీచేయుపని కానిస్టాంటినోపిలు శానిటరీబోర్డువారి వలన జూన్ రెండవతేదీ నుండి మానివేయబడినది. యాత్రకుల రాకపోకల కేవిధముగ నభ్యంతరము లేదు. బసారాకు వచ్చువారికి రహదారి చీ ట్లిచ్చుటకు ప్రారంభించబడినది. అని బాగ్దాదుజాని రాజకీయ రాయబారి 10 వ తేదీని సమాచారము పంపియున్నాడు.

హిందూస్థాను బ్యాంకు.

లాహోరు జూన్ 24:—ముల్తానులో స్పెషలుడిస్ట్రిక్టు జడ్జి రాయి దామోదరదాసుగారు హిందూస్థాను బ్యాంకు నెలవేయవలసినదని చేసిన ఉత్తరవుమీద దీని కిదివరలో మేనేజింగు డైరెక్టరు దౌలతురాయి, మరికొందరును చేసిన అప్పీలును న్యాయమూర్తి రాజీగానుగారు కొట్టివేసిరి.

మానసియులగు గంగాప్రసాదవర్మ గారి మరణము.

లక్నో జూన్ 24:—మానసియులగు గంగాప్రసాద వర్మగారు ఆంధ్రీక జ్వరమువలన నిన్న నానీలాలులో మృతి జెందిరి. వీరు సంయుక్తరాష్ట్రముల శాసన సభలో సభ్యులు మరియు లక్నో పౌరులలో సగౌరవ్యులు. మునిసిపలుబోర్డుతో, వీరికి రహదారి 25 సంవత్సరములనుండి సంబంధము కలదు. స్థానికముగ ప్రకటింపబడుచున్న ఆద్యోకేటు, హిందూస్థానీ పత్రికలకు సంపాదకులు.

లక్నో జూన్ 25:—నిన్న వీరి మరణము గురించి కోర్టులో జ్యాడిషలు కమిషనరుగారివలన తెలియజేయబడినది. కోర్టులు, కార్యాలయములు, బజారులు వీరి గౌరవార్థము మాసివేయబడెను.

ఆలిఫురు కళాశాల.

ఆలిఫురు జూన్ 25:—సంయుక్తరాష్ట్రముల లెఫ్టి నెంటు గవర్నరుగారు జూలై 16 వ తేదీ తరువాత ఆలిఫురును దర్శించి గవర్న మెంటు వారి ద్రవ్యసహాయము విషయమై పయాలకును సున్నీలకును బయలుదేరిన కలహము విషయమై బ్రిటీలతో ముచ్చటించెదరు.

పిల్లలు మునిగిపోవుట.

సికిందరాబాదు జూన్ 25:—నిన్నటిరోజున ఆంధ్రోని శావెల్ అను నిరువురు బ్యాండుపిల్లల శవములు చెరువులో కనుపడినవి. సోమవారమునాడు రాజాగారి జన్మదినమున సేనా విన్యాసము జరిగినప్పటి నీపిల్లలు స్నానముచేయుటకై చెరువుకు బోయిరి. శావెల్ చాల లోతుకుపోయి తిరిగి రాజాల నందున ఆంధ్రోని ఆతనిసహాయము నిమిత్తముపోయి చివర కిరువురును మునిగి చనిపోయిరి.

మరణవార్తలు.

సికిందరాబాదు జూన్ 25:—మహారాజా సర్ కెమక్ ప్రసాదుగారి వృద్ధజనకులగు రాజా హరికిషక్ వహద్దరుగారు ను, హైకోర్టుజడ్జి పనిచేసిన మార్గ్వి అబ్దుల్ గఫూరుగారును, మృతివొందిరి.

అధికవర్షమువలన రైలురోడ్లు తెగుట.

ఖుద్దాగోడ్డు జూన్ 24:—తుపానుపట్టి పెద్దవర్షము కరి యటచే పలాసా, బరహంపురముల మధ్యరైలుబండ్లు నడుచుటపాయకరమని తెలియజేయబడి కలకత్తానుండి వచ్చుచుండిన 3 వ సంబరు మద్రాసు మెయిలును, 21 వ సంబరు ప్యాసెంజరును ఈప్రాంతముల నిలుపు చేయబడెను. కొంద రుద్యోగులతో వీరిసహాయము రయిలుబండొకటి కల్లెర్రో. హుళేశి రాక పోకలు పండ్లెండు గంట లాగిపోవలసి వచ్చును.

III

2000

వృత్తాంత లేఖలు

[మా విలేఖకులవద్దనుండి]

భారత వార్తలు.

కాశీ నగరము.

భారత జూన్ 22:—కాశీ నగరమున వర్షాన్ని పొందుటకు ఇప్పుడు ముఖ్యమంత్రి పంతులుగారు మాత్రా ముగ్గురు పుట్టిన “క్రిష్ణవేదాంత ప్రభుత్వము” ను దర్శించిరి. భారతాగార వ్యవస్థాపకుల కోరికపైని యీ ప్రభుత్వమునందు భారతాగార భవనము 19 తేదీ విద్య యొక్క యావత్తును గూర్చియు, భారతాగారము విద్యా వ్యాప్తి కుల తోడ్పడవలసిన విషయమును గూర్చియు చర్చగా నుపయోగించిరి. మరువాడు ప్రాంతకాలము 8 గంటలకు “భారత” గూర్చి ముచ్చటించిరి.

కాలికానగరము.

కాలికానగరమున మరలముగా శ్రీరేవతి మాసమునండి, దొంగలవా రొక బాలికాపాతకాలను స్థాపించిరి. ప్రభుత్వము నకుని, నిర్యక్త ఉపాధ్యక్షుల జీతము క్రిందను కలకు రు 30 లు నుంజూరు చేసిరి. ప్రస్తుతము 40 మంది బాలికలు విద్యాభ్యాసము చేయుచున్నారు. పురజనలు తమ బాలికలను పాఠశాలకు బోధించుననువారి ప్రయత్నమునకు దోహదపడి, శ్రీ విద్యుత్ ప్రోత్సాహ సచ్చెదరుగాక.

తూర్పు వార్తలు.

తూర్పు జూన్ 21:—మామైపట్టణములో చిరకాలము పనిచేసి సర్వోత్తమ సార్వభౌములును, దీనరక్షాపత్రములును, ధర్మ మార్గములను అగు తేలు అవసరముల జగ్గరాజుగారి మను ములు జగన్నాథరావు పంతులు బి, యే, బి, యల్. గారు అసాధ్యమైన సమయమునందుగా నియమింపబడి రుతు వాతవినివోవనే ఆచారగోచాలము అనందభరతులై 21 తేదీ గంగవిలాసభవనమున వారిగౌరవాగ్నేయము యొక్క భాగించిరి. బ్రహ్మశ్రీ పండిత వేంకటాద్రి వామోకచక్రని యుపనాసన మిచ్చిరి. సభ్యులచే భవనము కిటు కిటు లాడెను ఉపనాసనాంతమున గానవిరోధమును పుట్టుట జీవాత్మ యును జరుగబడినవి. మరువాడు ఉదయమున శ్రీజగన్నాథ రావు పంతులవారి చేతు వాద్యములతోడను. సంగీత నాదములతోడను ఉర్రేంచి రైలుస్టేషనుకు వీడుకొలిపిరి. వీధులలో హితులు పంతులుగారిపై యనురాగముచే వేసిన కర్పూర దండలచేతను ప్రాంతములచేతను వారివయ చాన్ద్రుడలు మిక్కిలి ప్రకాశించెను. రైలుస్టేషనువద్ద నారిగూర్చి పద్మములు చదవబడెను.

కార్మిక ప్రభుత్వ జన్మదినము.

శ్రీరంగం:—కార్మిక జన్మదినోత్సవమున నీయుర్రావారం దరు శ్రీరంగం గారి పట్టణము మిగుల వేడుకగా నూరేంచి మాయూరియను ఆశీసులతో విడిది దిగి చాలసేపుగానసభ తేసిరి మేజిస్ట్రేటుగారును. సుబరిజిస్ట్రేటుగారును ఓడరునీయ రుగారును టీబియను వర్తకులును చాలమంది యందులలో విశేష మైన సత్కారమును గనబడినది. చేరువేసుగారును, కేరటరీ యిన్స్పెక్టరుగారును బహుశ్రమ దీసికొనినందుకు మే మెంతయు సంతసింప చున్నాము.

కొడమంచిలి వార్తలు.

కొడమంచిలి. జూన్ 21:—ఈనెల 8వ తేదీన మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు గుంటూరు జిల్లా మాయూరికి సమీపముగా నున్న పెనుగొండ గ్రామములో మూలపతి పూర్తిగా పరశురామ ప్రాంతమునది. అప్పటికి ప్రభుత్వ సేవలోనుండి గాలిచేపుకు సాగునగుటచే మంటలవద్దకు మోచుటకు చూచునాటికి పదిమొదలు జములమునుండి దుండులవైక సకలమైయుం డెను. వీడ్చుట గాలి విసురుకొనేవేయుటచే అప్పటికి ప్రభుత్వము ఊరినైవడెను. ధనికుల వర్తకులకొట్టు అంటుకొనెను. మంటలవద్ద నెరలెరుగు గావడెను. అయినను సాహసీకులు కొందరు మంటలవద్ద ప్రయత్నించిరి ధనికులు మరలయుండె గట్టుకొనగలరు. వీడవాళ్ళను కట్టుకొనగలరు!

ఇది జరిగిన ముగిసినదియు సుమారు పదకొండు ఘంటలప్పుడు మాయూరికి సమీపముల నున్న యింద్రు అంటుకొ నెను. సుడిగాలి వీచుచుండెను. దరికిబో సకలమైయుండెను. అంతిమో గృహంతక అగ్నిదేవుడు ఊరైవడెను. మాయూరిలో గడ్డిపేట్లు యింట పెరటిలో వేయుదురు. అందుచే

గడ్డిపేట్లుకూడ అంటుకొనెను. వానినూర్చుటకు నేరీతము? సుమారు సాయంత్రము అయిదుఘంటలకు చల్లబడెను. అప్పుడు వంటలుచేసికొని భుజించిరి. గాత్రముయ్యెను. గడ్డిపేట్లు లింకను తగులుబడుచుండెను. ఆర్పమనియు, నాలుగైదు రూపాయలించెదమని కొందరడిగినను కులివారడెవ్వరు సాయపడ రైరి. అనేకవిధముల బ్రతిమాలిన తర్వాత తోడ్పడిరి. సుమారు రాత్రి ఒంటిఘంటకు మంటలారపి వేయబడినవి.

మరల 11 తారీఖున ఊరంటుకొనెను. సుమారు మొత్తముమీద రెండువందలయిండ్లు పోయినవి. 60 పెంతుటి లోగిట్లుకూడా పరశురామశ్రీతి యయినవి.

బాపట్ల వార్తలు.

బాపట్ల జూన్:—బాపట్ల సమీపముననుండే చీరాల యందు కొక బాలవిలేతువు మొగళువునుగని వాత్యగోపించెనని పోలీసువా రాచిదానిని, ఆమెతల్లిని ఆ కళువుత కళేబర మును దెచ్చి రిపోర్టు చేసిరి. ఇది యొక్కటి వెలికివచ్చినది గాని యిట్టి వాత్యలన్నియో దిగిననును జరుగుట విచిత్ర ము. పాపమా బాలికను నిందించుట కేవలమువెట్టి బాలని తంతువుల పునరుద్ధాహమును నిర్బంధించుట ఏటికెదు రీదమని కాసింపచేడి పూర్వవారపరాయణుల ిట్టి ఘోరకృత్యముల కుత్తెవాదలయి యున్నారు. ఎంతకాల మీ భరతఖండము బాల విలేతుల కన్నీటిచే దడు ప బడుచుండునో ఎంతకాల మీ భరతఖండము కుమారత్యలచే భీభత్సయ్యుండునో ఎంతకాల మీ భరత ఖండము నుద్ధరించుట హరి హరాదులకు సకలయ్యుండు. అంతకాలము నీ భరత ఖండము వన్నెయు వానియుదరిగి నామమాత్రావస్థ మైయుండును. ఆహ! యేమి యామతము! ఆహ! యేమి యాచారము! కళు వాత్యలు జేయనగుగాని పునర్వివాహము నీలివాహ్యముగాదా! యావనము బాలులకువలె బాలికలకును లేదా? కామాదిగుణ ములు యవకులకువలె యవకులకు లేదా? బలవానియై యు గ్రామో యనియెడు ఆర్యోక్తి శ్రీలయందేల వర్తింపదో, విద్యాంశుల సయితముజయించెడి యింద్రియము శ్రీలకుమాత్ర మంతకులభసాధ్యమెట్లుగనో దరవగాహము ఓవిద్యాసాగరా! ఓరాజారామమోహనరాయా! మీ సత్కార్య సురక్ష మీదేశ మందలి భక్తి యాదేశమును రక్షించుగాక!

ఒక దుఃఖ వార్త.

నర్సారావుపేట డివిజన్ లోకల్ ఫండు అసిస్టెంటు ఇంజనీయరుగారు ఈ గ్రామ వాస్తవ్యులు నగు మ-రా-శ్రీ శ్రీకృష్ణ పార్థసారథి నాయుడుగారు మొన్న 18 తేదీన మిగుల పరిభవముతో తమకుతురి వివాహ మొనర్చిరి వధూ వరులును బంధుగులును మరల తమగృహమును గూర్చి వెళుచు బెజవాడలోదిగిరి. 21 తేదీయదయమా వెండిమూడు డకన్నా త్రుగా కృష్ణ కాలయందు బారిపడి పరలోక గతుడయ్యెననెడి! పిడుగునంటి వార్త శ్రీనాయుడు గారిని వారి బంధువులను, మిత్రులను నిశ్చేష్టితులను చేసెను. వారందరిప్పుడు దుఃఖవార్తా ధియందు మునిగి యున్నారు.

జూబులు.

I

తిక్కన స్మరణ ప్రతిష్ఠాపనము.

అయ్యా! ఆంధ్రమహాజన సభాతీర్థానములను దిగి యొకసారి చూచుకొనుచుండ, శ్రీవీరేశలింగము పంతులవారిచే నుపహరిం పబడి, శ్రీచిలకమర్రి లక్ష్మీనరసింహము, అప్పారావుపంతుల గార్లచే నామోదించబడెడి యాక్రంది, తీర్థానము దృష్టాంత మయ్యెను. “ఆంధ్రకవిచంద్రులగు తిక్కనామాత్యులకును పోత నామాత్యులకును స్మారక ప్రతిష్ఠాపనల నెలకొల్పుట కిదిసత్తు జరిగిన ప్రయత్నముల కసభవారు సంతసింపుచు...” పోతనా మాత్యులకు స్మారకప్రతిష్ఠాపనము నెలకొల్పు విషయమున గా. కేశవశిఖి గారు ముగ్గురువారు ప్రయత్నములు చేయుచుండుట వాస్తవమేమిదని మన మెఱుంగుదుము. దానికి మనముతోడ్ప డియున్న ను డొడ్డి యుండవచ్చును సంతసింపవలసినదే. కాని తిక్కనామాత్యులకు స్మారక ప్రతిష్ఠాపనము విషయమై యే ప్రయత్నములును జరిగియుండుట నే నెఱుంగను. నెల్లూరవా రెమైననీ ప్రయత్నము చేయుచున్నారేమో నే నెఱుంగను గాని మాగుంటూరువారు మాత్ర మీగౌరవము సంగీకరింపజాలరని నానమృతము. పాపము! ఆంధ్రమహాజనసభవారు 19వ గుంటూరు మండలసభలోని తీర్థానమును బురస్కరించుకొని యిట్లు

ప్రాసమున్నారు. కాబోలు! గుంటూరువారును తీర్థానాన భలయం దాతీర్థానము నుజువి పోయి యుండుటయు నేప యత్నములను జరుపకుండుటయు గృహగోపనీయము. మొదలు తల్లిక గంభీర మానమును వహించియుండెడి కాబోలు! ఇట్టి సంగతిసంకల్పములయందు నిండియక “ప్రతిష్ఠాపన” నొక విలేఖకుడు “కొన్ని సంవత్సరములక్రిందట తల నెట్టియుండిన తి క్కనస్మరణ ప్రతిష్ఠాపన మిప్పుటికి నెరవేర్చజాలరై గుంటూరు వారు ఆని, పరిహాసించియుండుట యాశ్చర్యమా? లేకమైన బ్రయత్నించియుండని విషయమున మహాప్రయత్నములచేయు చున్నట్లు ప్రాసీకొనుట పరిహాసాస్పదముకాదా? మాసమునకొక పరి తమపుత్రకల నెవరో విలేఖకులు ప్రచురించుభావకవాక్య ములు తప్ప యీ ప్రశంసయే యెందుచు గానమే! గతాంధ్ర మహాజనసభలో స్వగౌరవ రక్షణార్థము గంభీర, మానముద్ర వహించి యుండిన గుంటూరువారు, ఇప్పుటికి నెర వత్తయత్నములచారంభించి రాబోవు నాంధ్ర మహాజనసభలోగూడ నిట్టి యవస్థ తలపింపకుండుటకుల కాపాడుకొనుట గాని, లేక “మీ మీ ప్రయత్నము చేయజాలము. మీరు సంతసించి లాభము లేదు. ఈ భారము మీపైననే వేసికొనుడు” అని ఆంధ్ర మహాజనసభలో స్పష్టముగాఁ దెలియజేయుటగాని కృత్యమని మా గుంటూరుసోదరులకు విజ్ఞాపించుచున్నాడను.

ఒక కార్యవాది.

II

ఒక దుర్వివాహము.

అయ్యా! ఈ నెల 24 వ తేదీ బుధవారము “ఆంధ్రప్రదేశ్” లో “నాదరాబాదుపురవాసి”యు, “శివరావారావు నివాసి” యు “ఒక దుర్వివాహ” మను శీర్షికక్రింద ప్రాసినబాలులు రెంటిని జూచితిని. అగ్ని సాక్షిగా వివాహమాడిన ధర్మపత్ని శుభవి యైయుండగా మరల వివాహమాడు నాచారము చాల కాలమునుండి మనలో ప్రబలియున్నది. ఇయ్యది సదాచారమో, దురాచారమో, కావలెలో? విలేఖకువాహము చేసికొనిన కొందఱతో పంక్తి భోజనములు చేసిననెపమును బురస్కరించు కొని, ఆ కారణముగ బహిష్కారపత్రకలను బంపి సంఘ సంతోభము గలుగజేసిన స్వామలహారే నిర్ణయించుటకు తగి యుండురు. పాశ్చాత్యభావము గ్రోలి, నాగరకత వృద్ధిజెంది, మాధాచార నిర్మూలముచే నిష్పదస్పడు తలయెత్తికొను చుండిన యీ శతాబ్దమున ధర్మముపేట దురాచారమును, తేనూలమున సంఘపిడనమును సహించు మన మతగురవుల చర్యలు మిక్కిలి విపరీతములుగ నున్నవి. నిష్కారణ విరోధ మతో భాగ్యసజీవియైయుండగా రెండవశ్రీని స్వీకరించి అత్రమామలను, నోరెఱుగనియాచారికను సుఖముపాలుచేసి, తెలిసికొని తెలియకా, పగ సాధింపబడిన మనలక్ష్మీ నారాయణరావుగారికిని, దైవదుర్విపాకముచే లబ్ధమగు వై ధక్యమునకు గన్నీరుమున్నై వగను అనాగలైన విలేఖకువుల సుద్ధరించి సంఘదురాచారములను మాన్వింప జూచుచున్న సంస్కారపక్షమును, లోకుల కండ్లయెదుట చిన్నబుచ్చి లేని పోని యంతరాయముల గల్పించి ముప్పవత్సరము నెట్లుచున్న మన యాచార్యస్వామలకును, భేద మంతగా నుండదని తెలుప వలసి వచ్చినందులకు వగచుచున్నాడను బహుభార్యస్వీకారము, అతిచాల్యవివాహ ప్రోత్సాహము, నిరవధిక వివాహం లంబనము రెంతిసంఘదురాచారములలో విలేఖకువాహుం డనము, సముద్రయానవిషేధము, శ్రీవిద్యానిరసము లంత సంఘదురాచారములే. హైంద వార్యధర్మమునకు విరుద్ధమని గదా మన యాచార్యస్వామలు విలేఖకువాహము చేసికొనిన వారితో భుజించివారిని బహిష్కరించి శాధనెట్లు తలచినది. నిష్కారణముగా నిరపరాధలగు దుఃఖముపాలుచేసిన లక్ష్మీ నారాయణరావుగారి సాహసకృత్యమును మన మతధర్మము నకు విరుద్ధమైనదియే. ఈ లక్ష్మీ నారాయణరావుగారివలెనే మనలో నెందరో బహుపత్నులను స్వీకరించుచున్నారు. తాని విలేఖకువాహుపక్షమును విధివిరాము లేక ఖండించుచున్న యీ మతగురవులకు వీరిదురాచారములగుటించి యొకమాట యొకను అడుటకు నోరాడకున్నయది. సుఖదురాచారములను నిర్మూలముచేయుట సదాచారవరాయణులకు సహజధర్మమై యుండును గాని పక్షపాతబుద్ధిచే, పూర్వవారతత్వరతిచే తమ పక్షములో దురాచారములను కప్పిపుచ్చి మతాచారములలో భిన్నాభిప్రాయలైన రెండవపక్షమువారి అంతరాత్యభోధిణ ములగు గుగ్గలను, నిరసింప జూచుట సదాచారకృత్యమై పోగులతోటికిరి కానేరదు.

చెన్నపురి ఆంధ్ర మహాజన సభ

TELEGRAMS.

REUTER'S TELEGRAMS.

India Council Bill.

Second Reading.

LONDON, June 24.—In House of Lords to-day Lord Crewe announced that the second reading of the India Council Bill would be taken on 30th instant.

Meeting of Indians in London.

LONDON, June 24.—A meeting of the Indians was held to-day at the Caxton Hall. It was attended mainly by students. Sir Mancherjee Bhownagree presided. A resolution was passed expressing thanks to Lord Crewe for object of the new India Council Bill. It was urged that the Indian members should be not fewer than a third of the total and they should be elected directly by elected members of the Legislative Councils without the participation of the nominated non-official members. The meeting disapproved the preferential allowance of £ 600. As there was no distinction between the Indians and their colleagues.

Indignation at Canada.

The motion also recorded the profound indignation at the unenglish attitude of Canada and viewed with alarm similar actions to Canadians in British colonies. They were considered to strike at the very root of the Empire and the Meeting suggested that the Indian Government should adopt retaliatory measures.

Indian Emigration to Canada.

Mass Meetings Oppose,
Stringent Legislation Demanded.

LONDON, June 24.—VICTORIA.—An orderly mass-meeting of three thousand citizens passed the resolution that it was the universal opinion on the pacific coast of Canada, that the influx of Asiatics was detrimental to the best interests of the Dominion and urging that the passengers on board "Komagata Maru" be immediately deported, further that a stringent legislation been acted to prevent the admission of such immigrants in future.

The British Cabinet.

LONDON, June 25.—There have been several meetings of the cabinet recently. Last night Mr. Asquith conferred with Messrs. Redmond, Dillon, and O'Connor.

The Irish Home Rule.

The Amending Bill.

In the Lords last night Lord Crewe announced that the second reading of the Amending Bill would be taken on July 1st.

Assistance From America.

President of United Irish League in America has cabled Redmond that all money needed by the nationalists will be found.

House of Commons.

The Finance Bill Debate,
Lloyd George.

LONDON, June 25.—During the debate in the Commons on the Finance Bill, Lloyd George said that the Government did not propose to drop the proposals for the relief of local rates but that the grant to local authorities would be dependent on the establishment of a national system of valuation.

Austen Chamberlain.

Austen Chamberlain said there was no reason why relief should not be given this year except Lloyd George's determination to impose bad and unnecessary conditions.

Mr S. Walsh.

Mr. Stephen Walsh said that labourites were abstaining from voting because the time was long over due for the removal of taxes on food. The house adjourned.

Abolition of Sugar Duty.

In the course of Debate on Finance Bill Lloyd George said he would rejoice to abolish sugar duty, but it was impossible as it would involve an increase of two pence or more income in tax next year.

TELEGRAMS.

Indian Relief Bill.

The Committee Stage.

Amendment in Favour of 33 tax Rejected.

CAPETOWN.—Indians Relief Bill has reached the committee stage in the Senate. Mr. Winter moved an amendment in favour of retention of £ 3 tax. Sir Thomas Watt member of Government and Mr. Campbell Natal Sugar Planter opposed the amendment.

International Congress.

Of Tropical Agriculture.

LONDON, June 24.—At the international congress on the tropical agriculture to-day professor dunstan urged that attention should be given to the education of Eropcans who were called upon to fill responsible agricultural position in the tropics. Education of such men was at present left to chance.

College in Ceylon.

There was a general agreement that the college of agriculture should be established in Ceylon. The funds required were £ 50000.

Should be Open to all.

Instruction should be open to all who produced the evidence of the preliminary requisite knowledge. Course should occupy a year and the cost of board, residence and instruction be about £ 150.

Synthetic Rubber.

Referring to the synthetic Rubber, Dunstan said that the moral of the Synthetic Indigo was that it was obvious that natural indigo would be killed, because little is nothing was done to improve or cheapen the production. He believed that the rubber planters fully realised this.

A Promising Cotton Field.

Regarding Cotton Asia Minor appeared to offer a promising field. With the development of cotton growing in Egypt, Sudan and Asia Minor, principal requirements of old world would be largely supplied within its own confines.

Postmen's Strike in Paris
Resumed.

Only a small portion of the French Mails is arriving. Strike was resumed this morning and the mail are demonstrating instead of working.

Work Resumed.

LONDON, June 24.—PARIS.—Postmen have resumed work. M. Thomson Minister of posts having promised to receive a deputation. Loss amounts already to a million francs.

Sale of Battleships.

WASHINGTON. It is anticipated that the battleships sold to Greece will be transferred to that country in a week. "Idaho" is at present in the mediterranean.

The French Loan.

PARIS.—The official loan of 32 million sterling will be issued at 91 and will bear interest at rate of three and a half per-cent.

English Admirals in Russia.

Rear Admiral Beatty and Captains of the squadron now in Russian waters were presented to the Tsar and Tsaritsa at Tsarskoye yesterday. They stayed to luncheon and attended the garden party given by the Grand Duke Cyril in the afternoon. A Banquet was given at the British Embassy in the evening.

Opening of the Kiel Canal.

LONDON, June 25.—KIEL.—Kaiser opened the enlarged kiel canal yesterday. British warships joined German warships in firing salute as the imperial yacht "Hohenzollern" conveying His Majesty steamed off of the kiel Bay from the new Gigantic Holtenau Lock which can accommodate the biggest dreadnoughts.

Turko-Persian Boundary.

Telegrams from Irumiah announced that the international commission for the delimitation of southern half of the Turco persian frontier has successfully concluded its labours.

Anglo-Persian Oil Company.
Its Privileges in Turkey.

Replying to a question in House of Commons, Mr. Churchill admitted that certain wells of the Anglo-Persian Oil Company were in the Turkish territory but pointed out that Company's rights in the transferred territory had been fully safeguarded and additional privilege had been acquired of being able to construct pipelines through the Ottoman territory to the sea. Prospective development however of the sources of admiralty supplies was in Southern Persia especially in the British Sphere and Island.

TELEGRAMS.

The Anglo-Persian Oil Company has a letter in the Times regarding the Government protection of the wells and pipelines. He says that the effects of the territories in which the groups of wells are situated have been given shares in subsidiary companies and the dividends of these are totally depend on the oil. He adds that the Turks are not savages but highly educated and polished gentlemen who are concerned in their own interests and most likely to watch the value of their own shares.

Vice Chairman's Letter to the Times.

The Vice Chairman of the Anglo-Persian Oil Company has a letter in the Times regarding the Government protection of the wells and pipelines. He says that the effects of the territories in which the groups of wells are situated have been given shares in subsidiary companies and the dividends of these are totally depend on the oil. He adds that the Turks are not savages but highly educated and polished gentlemen who are concerned in their own interests and most likely to watch the value of their own shares.

International Rubber Exhibition.

LONDON, June 24.

Prince Arthur of Connaught to-day opened the Fourth International Rubber Exhibition. A number of distinguished personages were present including Mr. Harcourt Pitt, four Governments were officially represented. In the course of the speech Prince Arthur said that he thought it would not be far from the mark to say that in due course rubber would be as profitable a production as gold. Mr. Harcourt pointed out that rubber exports from the Straits and Ceylon in 1913 reached the extraordinary total of 7,000,000 pounds valued at £ 11,000,000. Production of first six months of 1914 indicated that the total was likely far to exceed anything before. Exceptionally interesting exhibits are being shown at the Exhibition showing the progress of the industry during the past three years including a writing-room with furniture made exclusively of rubber, a Tennis Court of plantation rubber on which exhibition matches are played and a section of a rubber road. Sir Henry Blake president of the exhibition expressed the opinion that roads sooner or later would be paved with rubber.

Abdication.

LONDON, June 24. BELGRADE.—The King has abdicated in favour of the Crown Prince for reasons of health.

King Peter's Proclamation.

King Peter has issued a proclamation stating that owing to illness he has appointed Crown Prince to be regent. This proclamation was a striking proof indicating King's abdication. King has gone to Agram for a course of baths.

The Alexandra Day.

Grand Celebration.

20,000 Rose Sellers.

The Alexandra Day was celebrated as a day of selling of Alexandra roses in streets. There were twenty thousand rose-sellers and in whole in London alone. They included Lady Mayores and many ladies of title. Queen Alexandra drove round London and was loudly cheered.

King and Queen.

At Nottingham.

The King and Queen received a warm-hearted welcome when visiting the industrial centres of Nottingham to-day.

Liner Gothland.

Captain and Crew's Gallant Behaviour.

The Captain and Crew of Gothland were gallantly rescued passengers and that they acted bravely out in the most gallant manner.

Amalgamation of Steamer
Companies Confirmed.

At an extraordinary general meeting of the P. & O. and Oriental Steam Navigation Company the amalgamation with British India Company was confirmed.

Record Flight by a German.

General von Richthofen made a record flight from Berlin to London and back in a single day.

TELEGRAMS.

INDIAN TELEGRAMS.

(From Our Own Correspondents)

Bombay Municipal Commissioner.

Corporation Members' Appreciation.

BOMBAY, June 24.—The good record which invariably exists between the Bombay Municipal Corporation and the Municipal Commissioner has never been more apparent than during the past several months, during which Mr H. B. Clayton, I.C.S. has been acting Commissioner during Mr. P. R. Cadell's absence on leave. Mr. Cadell returns to Bombay by Friday's Mail Steamer, and Mr. Clayton is being entertained at a dinner to-night at the Oriental Club by the members of the Corporation. He was to-day for the last time present at a meeting of the Municipal Standing Committee, when several members expressed regret that his term of office was expiring and warmly praised his acting Commissionership (particularly in enforcing the new milk trade by-laws without having an outbreak of trouble) and hoped that he would presently return as permanent Municipal Commissioner.

Boys Drowned.

SECUNDERABAD, June 25.—The bodies of the two band boys named Anthony and Savell, 3rd Wallajahabad L.I. were recovered from the picket tank Secunderabad yesterday. After King's Birthday Parade on Monday they went to swim and it is surmised that Savell who could not swim got out of depth and Anthony went to save him but both were drowned in the struggle. A verdict of accidental drowning was recorded.

Pilgrimage to Basra.

Resumption of Traffic.

BOMBAY, June 24.—A Bombay Government Press Note states—The political Resident Bagdad, wired on the 10th that medical inspection on arrivals from Basra is withdrawn by the Sanitary Board Constantinople since 2nd June and there is no objection to resumption of the pilgrim traffic grant of passports to pilgrims and others proceeding to Basra has been resumed.

Credit Bank.

Trial of Late Manager.

BOMBAY, June 24.—The trial of Jaffer Jossai late manager of the Credit Bank, now in liquidation will be up for disposal at the next Criminal Sessions of the High Court commencing on the 4th July. Probably Mr. J. J. Norton who is now engaged in a murder case at Belgaum will defend Jaffer Jossai.

The Hindustan Bank.

Managing Directors' Appeal Dismissed.

LAHORE, June 24.—Justice Rattray yesterday passed orders dismissing the appeal preferred by the Managing Directors of the Hindustan Bank and a few others against the order winding up of the Bank passed by the Hon. Mr. Justice Durrani, District Judge Multan.

Death of a Distinguished Indian.

Hon. Ganga Prasad Varma.

LUCKNOW, June 24.—The death of a noted lawyer and Member of the U.P. Legislative Council and one of the foremost citizens of Lucknow. He was connected with the Municipal Board for nearly a quarter of a century and was the Editor of the 'Legal Advocate' at Hindostan.

Reference in Oudh Chief Court.

Courts, Offices and Bazaars Closed.

LUCKNOW, June 25.—References were made in the Court of the Judicial Commissioner yesterday to the death of the Hon. Mr. Banadur Ganga Prasad Varma and Courts public offices and bazaars were closed as mark of respect to the memory of the deceased.

The Aligarh College.

Lieut. Governor's Visit.

ALIGARH, June 25.—Lieutenant-Governor, United Provinces, as patron of the college will visit Aligarh University from July 10th to 16th to discuss with trustees

TELEGRAMS.

the complications which have recently arisen regarding Shri Swami question to the Government's special building grant.

The Bikabganj Gurdwara.

Sikh Shrine on the Site of New Delhi.

LAHORE, June 25.—A press communique has been published in Lahore on the subject of the Bikabganj Gurdwara as the Sikh shrine on the site of new Delhi is called about the nature of which the British authorities at Delhi have been in communication with the leaders of the Sikh community. It gives particulars of what has occurred in this connection which is much as has already transpired in the press and concludes as follows—It will be generally acknowledged that the chief Khalsa Dewan and the representative meeting of the 3rd May have dealt with the question in an eminently reasonable and responsible manner. The Dewan had to face and will no doubt still have to face some opposition from a band of extremists who advanced the contention that any alteration of the outer enclosure was an act of sacrilege. The contention was untenable, for it was not pretended that the outer enclosure had ever been served or utilised for religious purposes but the prompt acceptance of the resolutions of the meeting of the 3rd May should suffice to remove any further excuse for a titanic and convince the Sikhs generally that Government had no intention of impairing the dignity of the shrine. On the contrary the net result will be no small gain to the Gurdwara. The piety of the Sikhs will no doubt see to it that the shrine itself will be embellished in a manner fitting its position. It will stand in the midst of an enclosure bounded by two main roads instead of in the corner of the present unsightly compound and the finances of the institution will profit from the fact that the Government has agreed to assign to it an area of canal land equal to the agricultural lands purchased for its use by the Hind Durbar which it has been now necessary to acquire for the purpose of the new capital.

Murder of Sadhu.

KOTAH, June 24.—The Trial opened here to-day in which three accused Kesri Singh Jaghirdar, Hiralal Kayasth and Tribenidas alias Laheri are charged with murder of Patey Ram Sadhu of Jodhpur in 1912, the offence being alleged to be political and similar to that in Arrah case. Two accused Lachmilal and Ramkaran have received pardon as approvers and Jorawarsingh is absconding. Mr. Armstrong, Superintendent Delhi C.I.D., said that he first heard of the present murder in March 1914 while investigating Arrah murder. While enquiries were being made at Jodhpur it was ascertained that a wealthy Sadhu had been missing since 1912 and that Kesri Singh and Ramkaran were suspected of his murder. On 12th May the latter made statement to witness stating that Patey had been inveigled from Jodhpur to Kotah and murdered at Rajput boarding house which was then empty. The body was then buried under a tree and the bones were removed and cremated some months later. Tribenidas after giving evidence at Arrah was brought to Jodhpur and arrested. Witness stated that the accused's movements had been traced. Copies of the records contained the names of Pandit Bissen Dutt and others. A diary discovered showed that Bissen Dutt was at Kotah on 8th December 1912 when the Sadhu's bones were alleged to have been removed by Bissen Jorawar and Lachmilal.

After evidence of an Indian Doctor practising privately the case was adjourned.

Robbery and Murder.

CUTTACK, June 24.—The Houghly district police are enquiring into a case of robbery with double murder recently committed at Beru in the jurisdiction of Panchas police station. It is reported that a gang of robbers broke into a house and killed a woman named Khrodo and a Bengali youth named Tarapado before they could raise an alarm. The robbery then looted some jewellery and cash and decamped without being detected.

Two more Dacoities.

In Backergunge.

Two more serious dacoities are reported to have been recently committed in the Backergunge and Murshidabad districts of Bengal. A Gang of 20 Mahomedans raided the house of a Mahomedan named Panai residing in Dhandakali village. The dacoits looted the house and carried off Rs. 4,000 in cash and jewellery. In the second case a mixed gang of Hindus and Mahomedans raided the house

of Rahim Sheik of Oodaychandpore in the Midnapore district. The first act of the gang was to take possession of a double-barrelled gun lying in the house. After making their position secure the dacoits assaulted the inmates, ransacked the house and looted property valued at Rs. 2,000. No arrest is reported to have been made in either of the cases.

Explosives in a Dispensary.

A Suspicious Find Explained.

CALCUTTA, June 24.—In connection with the suspicious find of explosives in a dispensary at No. 45, Ahmest Street, the Police made enquiries and found that it consisted of a canister containing smokeless powder. The Police consider that the canister was probably left inadvertently by a patient who had called to consult the doctor.

Railway Breeches.

Owing to Storm.

KRUDA ROAD, June 24.—Owing to a cyclonic storm with heavy rain the line between Palasa and Berhampore on the East Coast section of B.N. line is reported unsafe for the passage of trains. No. 3 Down Madras Mail and No. 91 Down passenger are detained between the unsafe sections. Relief train with officials has proceeded to the site. Probably there will be detention of traffic for twelve hours.

Theft in Kidderpore Docks.

Valuable Stores Stolen.

CALCUTTA, June 24.—A theft of some magnitude was reported to have occurred at No. 7 shed at the Kidderpore Docks last Sunday night, and by a strange coincidence No. 7 Jetty on Strand Road was almost simultaneously being ransacked by a gang of thieves. The jetty was full of import cargo, and the place to-day presented a scene of disorder. Scores of packages containing toilette requisites, including expensive soaps, cigarettes, piece goods, liquor and other valuables had been broached and large quantities of goods removed from each one of them. The storeroom was entered by cutting out a portion of the wire netting and valuable packages have, it is said, been removed.

Obituary.

Deaths are announced of Raja Harikishan Bahadur, aged father of Maharaj Sir Kishan Prasad, ex-minister Hyderabad, and Moulvi Abdul Cuffoor, late Judge of the High Court.

Short Telegraphic News.

About 50,000 pilgrims started last week via the Bengal-Nagpur Railway for Puri to attend the Jagannath Car festival, which starts to-day.

The Government of India have, in the absence of any direct heir of the Maharaj of Jaisalmer, sanctioned the succession of Jowahir Singh, the adopted son of Man Singh senior, member of the ruling family.

The Secretary of State has approved of the deputation of Sir Charles Stewart Wilson, late Director-General of Posts and Telegraphs, India, and Mr. G. R. Clarke, Deputy Director-General, as representatives of India at the International Postal Conference to be held at Madrid in September next. They will be accompanied by Mr. Hamilton, Personal Assistant to the Director-General, as Secretary.

ALLAHABAD, June 24.—Sir Henry Burt of Railway Board will pay a visit to Madras in July.

ALLAHABAD, June 24.—The Maharajah of Bikaner will pay a short visit to Simla arriving on the 13th July.

In regard to the recent correspondence, relative to the ill treatment of ponies of Kashmiri Tonga road, it is understood that the postal authorities recently deputed an official to investigate the matter. His report is a favourable one and he suggests that the ill treatment has greatly been exaggerated. Between Srinagar and Topa stage he inspected the 221 ponies distributed over 21 stages. Two he found to be lame and six suffering from girth galls but with the remainder he was satisfied.

క ప హ రి.

సీసా 1-కి రూ. 1-0-0. వి. పి. సహా రూ. 1-4-0.
దగ్గు శ్వాసకోశములందు బలహీనతవలన ఏర్పడును. ఇది అనేకవిధములు. శైత్యమువలన ఏర్పడిన దగ్గు, శీతకాలమున ప్రబలింపు దగ్గు, శ్వాస కోశముల నూత్న నాళములందు ఏర్పడుదగ్గు. ఉబ్బ సము, తుయదగ్గు. దగ్గుకు సేవించవలసినమందు దగ్గువిధమును బట్టియుండును.

క ప హ రి చూ ర్ణ ము.

చిన్న డబ్బీ 1-కి 0-8-0. (6 డబ్బీల మందు గలది) 1-కి వెల రూ 2-0-0.

ఈ చూర్ణము వనమూలికల చే చేయబడినది. దగ్గు, ఉబ్బసము, కాసపీస, శైత్యజ్వరము మొదలగువానికి మిగుల ఉపయోగించును. దీని వెంట నుంచుకొనుట నుంచిది.

క ల రా మా త్ర లు.

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు వెల రూ. 0-6-0.

కలరా స్లేగువలెనే ఒకవిధమైన అంటుబాడ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందుపరమాణువులైన విషపురుగులు చేరుటవలన గలుగును. తగిలిన వెంటనే మందును తీసుట అవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటిని కాచిత్రాగుట యుక్తము.

గ హ బి మా త్ర లు.

20 మాత్రల డబ్బీ 1-కి రూ 0-8-0 వి. పి. 0-12-0

రక్తవిరేచనములు, బంక విరేచనములు, జిగట విరేచనములు, అజీర్ణ విరేచనములు మొదలగునవి ఈ మాత్రలను మూడుపూటలు సేవించినతోడనే నిలిచిపోవును. వీనిని పిల్లలకుకూడ వాడవచ్చును. గుణము వెంటనే కనుపడును.

మూ ల శం క కు త్రై ల ము.

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-12-0

మూలశంకవలన ఆసనముదగ్గర చర్మము లావుబారి క్రమముగ చిన్నచిన్న మొలలు ఏర్పడును. ఇది వైత్యకోశపు మందతవలన(Torpid liver) గలుగును అతికాక, బడలిక, విశేషకాలము ఒక చోట కూర్చుండుట, మలావరోధమువలన బహిర్దేశమునకు పోయినపుడును ఇతర సమయములందును రక్తముపడును. విషవక కొంతకాలమువాడిన మూలశంకరోగము తగ్గగలదు.

గ జ్జి కి త్రై ల ము.

వెల డబ్బీ 1-కి రూ. 0-3-0 వి. పి. సహా 0-7-0.

గజ్జి, చీడ శరీరమంతట వ్యాపించి ముఖ్యముగ చిన్నపిల్లలకు విశేషబాధను గలిగించుచున్నది. ఈత్రైలమును నాలుగుపూటలురాచిన తప్పక పనిజేయును.

కు ప్టు కు త్రై ల ము.

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-12-0.

ఈత్రైలము పొడలు, బొల్లి, తెలుపు, నలుపు, కుప్పలకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

చుండుకు నూనె.

వెల సీసా 1-కి రూ 0-6-0 వి. పి. సహా 0-10-0

ఈ నూనెనురాచిన చుండు, పొట్టురాలుట, జిల, గోకుడు పుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన వెండ్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగగ బెరుగగలవు.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫేరిరోడ్డు, బాంబాయి.

అమృతాంజనము డిపో, నెం. 9, జహంగీరు వీధి, చెన్నపట్టణము.

అ మృ తాం జ న ము

అన్ని నొప్పులకు లోకవిఖ్యాతమైన పరమావృతము.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫేరిరోడ్డు, బాంబాయి. లేక నెం. 9, జహంగీరు వీధి, చెన్నపట్టణము.

వ జ్ర గు లి క లు.

ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, ప్రాణమునకు రక్త పుష్టియు, నరపటుత్వమును కారణములు రక్తపుష్టికి మంచి ఆరోగ్యము మూలము ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీరవ్యాధియమమువలనను, జీతేంద్రియత్వమువలనను గలుగును. వ్యభిచారము, సుఖరోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుటయు, ఆరోగ్యమునకు హానినిజేయును దీనివలన శుక్ల నష్టము, స్థలనము, శక్తిలేకుండుట, అగ్ని మాంద్యము, భయము, కంపము, చురుకుదనము లేకుండుట మొదలగునవి గలుగును వైజబ్బులకు వజ్రగుళికలు వజ్రాయుధమువంటివి

దీని వెల బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0

పండ్ల పాడి.

పంటినొప్పులకు దివ్యోషధము. సువాసనగలిగి ఉండును. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు దగిఉన్నది డబ్బీ 1-కి వెల 0-2-0, 12-కి రూ. 1-2-0.

సు ఖి భో గి త్రై ల ము.

అన్నివిధముల ప్రణములకును, కొనుకు పుండ్లకును ఈ త్రైలము ఉపయోగించును. ఈత్రైలమును రాచిన పుండ్లు మానును. లోపలికి మాత్రలను తినవలయును. అన్ని గాయములను ఘాతమును.

డబ్బీ 1-కి రూ 1-0-0. వి. పి. సహా 1-4-0

అమృతాంజనము డిపో,

నెం. 9, జహంగీరు వీధి,

బాల్టిపుర, మద్రాసు.

జ్వ ర హ రి.

సీసా 1-కి వెల రూ. 0-12-0.

జ్వరము శరీరమునందు రక్తజ్వరము, రక్త గతిభేదమువలన గలుగును. సాధారణముగా నీటి, గాలి, స్థలపునూర్పువలనను దేహమునకు గాఢ వలనను జ్వరమువచ్చును. జ్వరహరిని అయిదు పూటలు సేవించిన పట్టువిడుపు జ్వరములు, చలి పురాణజ్వరములు మొదలగు సమస్తజ్వరములు మానును; కొద్దిదిగములు సేవించిన శరీరము యధాస్థితినిజెంది ఆరోగ్యము గలిగియుండును.

అమృతాంజనము డిపో,

109, ఫేరిరోడ్డు, బాంబాయి.

బాంబాయి.

కుచ్చీలు, మంచములు, బీరువలు.

మానవ మియింటి నలంకించు సామానులన్నియు కులశక్రియమునకు దొరుకును. చెన్నపట్టణములో మాకంటే చవుకగా నమ్మువామి లేదు.

మచత వర్షి	1-కి	1-2-0
కాకనగ వర్షి సారా	"	2-2-0
డిటో చేపలూలది	"	3-12-0
ఇంపుమచె నంచము కాకనగ లది సింగిల్	"	10-0-0
డిటో స్ప్రింగుది	"	18-8-0
మట్టరకం స్ప్రింగు	"	12-0-0
స్ప్రింగుతో టాపు సయిముగల ఇంపుమచెము	"	16-8-0

(సింగిలు)

బీరువలు 2x4 అడుగులు	17-0-0
డిటో 5x8 1/2 23-0-0	డిటో మేలునకిం 30-0-0
పడకకుర్చీ అనే సోఫా కుర్చీ పేముది	8-8-0
క్యాటలాగులో అనేక సామానులు గలవు. (వ్రాసిన వారికి పంపెదము.	
పి. ఎస్. పొన్నుస్వామి పిల్లై అందుసన్	
కాటన్ మేకర్స్ 41/42 రాటన్ బహుబీధి, మదరాసు.	

ద్రవ్యవంతుడగుటకు మార్గము.

మనమును 600 లు ఖర్చునైనయెడల ఒక కాక్
యింగ్-పు మెషీను ఒక ప్రవక్తమునకు నవపడే ఫీలుములు
కొనివలెను. వాటితో వేలవేల అమ్మించగలరు. ఆసంగతు
లన్ని చూడవలె మెషీను కొనువారికి ఒక ప్రకటనలో ఉచితముగా
కాక్యింగ్ మెషీను ఖాతావంతులకు యింతవలెమించిన
సలహానుగము మిగిలేదు. పూర్వసంగతుల క్యాటలాగును
చూచిన రెండువారముల మిగిలే తెలియగలదు. ఆలోచించకండి.
త్వీకృతము. కాక్ నేషన్ బయస్కోప్ కంపెనీ,
మొదట్టు నెం. 21, నెడ్లబీచ్ లిమిటెడ్, (మదరాసు)
ప్రాంత:—ఉర్దూ, గోసాం జిల్లా.

తెలుమందు.

తెలుకాటునలన అపాయములేదు గాని విశేష
బాధగలదు. తెలుకాటు విషము నెత్తురులో
ప్రవేశించెను. బిచ్చములవెంట పెద్దనరముదగ్గర
నుండి లాగులు వ్రాపించెను. కుట్టినచోటును
మొద్దగనటల చేసిన బాధ తగ్గును. ఈ ద్రావ
కము ననేకులు పరీక్షించిరి. ఇది మిగుల ఘాలు
గలిగి నిటవలె నుండును. చెడకుండుటకు గాను
రబ్బరు బిరడాగల సీసాలో మందు పోయబడినది.
కుట్టినచోట కొంచెము మందుపోసిన బాధమాయ
మగును. మందును గలిగియున్న తాము బాధపడక
నెత్తులకు పుణ్యము గట్టకొనవచ్చును. ప్రతియింట
నుండదగినది.

వెల సీసా 1-కి 0-8-0, వి. పి. సహా 0-12-0.

అమృతాంజనం డిపో,

నెం. 9 జహంగీరు వీధి, మదరాసు.

నర్వజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు లన్నిటికి తల్లి.

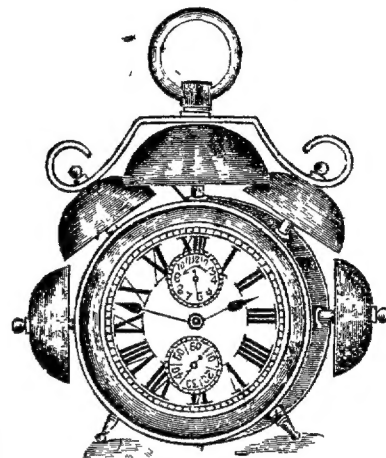
ఇది సంజీవనంబి ఒక వనమాలిక. ఇదియే మన పూర్వ
కుల ఆతిరహస్యపు జ్ఞాపకము. దీనిప్రభావము కరుణా
వలయునన్న రాత్రి పడుండబోవు సమయమున పుచ్చు
కొనిన కొన్ని నిమిషములలో దానిప్రభావము కనపడును. నపుడ
కత్తము పోగొట్టుటకు యంతకుమించినది లేదు. జన్మేంద్రియ
దుర్బలమొగముచేతను మూత్రద్వారములకు సంభవించెడి
అనేకవ్యాధులను పోగొట్టుటలో రాజువంటిది. రక్తమును
శుభ్రపరచి నరములకు పటుత్వమును దేహమునకు బలమును
కాంతియు నిచ్చును. 20 విధములగు మేహములను మొదలంట
నాశము చేయుటలో సంజీవనంబిది “నర్వజీవన్” ఇది
శ్రీలు, పురుషులు, బాలురు వృద్ధులు అందరూ నవయో
గించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల వృద్ధాప్యము నశించి
మిగుల బలమును ఆయుర్యైక్తియు కలుగును.

వెల టిన్ను 1-కి 2-0-0 పోస్టేజ్ ప్రత్యేకము.

ప్రాఫెసర్ జి. యస్. నాయుడు,
(13-5-14) కలియుగభీమ.

16కృష్ణపు మొదలివీధి, తిరునల్లిక్కేణి మదరాసు.

విదుజెల్లులుగల అలారం టయంపీను.

ఇదేమాదిరిగడి
యారమును మేమి
దివజులో రప్పించి
నాలుగు రూపా
యలకే ధర పంపు
చుంటిమి అదే
మాదిరి యిప్పుడు
ను పేదనాదలకుప
యోగించునటుల
నాలుగు రూపా
యలకే కావలసిన
వారికిపంపెదము.

ఈ చిత్రమునందుండు వలె ఈ గడియారమునకు విదు
అలారంజెల్లులు ప్రక్కన ఆమర్చియుండెను. మనమెన్ని గంట
లకు మేల్కొన్నవలయునో యట్లే గంటలకు నీ అలారములు
అయిదు నొక ప్రేమయమునందు చెవులకింపయినధ్వనితో మోగి
నిద్ర తేవజాలును. ఆశ్చర్యముల కాశ్చర్యవిది. ప్రతివారను
కొని యానందింపదగినది. 4-0-0.

చిరునామా:— సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ,
రహల్ పాట్స్ నెం. 167, మద్రాస్. ఇ.

ఈపంచలు కొనువారికి వీటితో పంచ 1-కి అత్తలరాప్ప
టమున కొర్రనికొడండ్ల ప్రలాపము అను నూతన గ్రంథ
మొకటి కూడా ఇవాముగ పంపబడును.

మంచిమయము! జేవేలు కర్పుపడినవి!! వెనుకదొరకవు!!
మేలైన జపాక పట్టు పంచలు

అనేక పంచలు కర్పుపడినందున
ప్రస్తుతం ధరలు తగ్గించియున్నాము.
వాచకులారా! శృంగారమున్న
నాగరికతయున్న గలమేలైనజపాక
పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆనం
దముకొరకు తెప్పించి వికయించినది
పోగా మిగత కొద్ది పంచలుమాత్రమే
యున్నది. ఇందులో ఎరుపు, పచ్చ, ఆకుపచ్చ, రోజా, మేఘవర్షం

ఇత్యాదిరంగులు గలవు. క్లాసునియమైనట్టివి. త్వరపడు.
గిల్ల మారనిదివిన్ని 24 మూల తెదలప్పుల పట్టుపంచ 1-కి 2-0-0
పంచ 1-కి తపాలాభర్తులు ... 0-4-0
డిటా రెండుపంచలు కొనువారికి తపాలాభర్తులు ఇనాం.

టి. సీతారామ మొదలియారె,
3, కందప్ప మొదలి వీధి, తిరునల్లిక్కేణి, మదరాసు.

ఆంధ్రపత్రిక పక్షమున ప్రక్రియలు ప్రభుల
శ్రీరామశాస్త్రిగారు మున్నగువారు. సంచారము
జేయుచున్నారు గాన వారల నాదరించి పత్రికకు
తగిన సహాయమునుజేసి పత్రిక నాదరించుటకు
దత్తమండలములోని మహాజనులు పాక్షితులు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, భద్రా
పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మ

ఆనంద సంవత్సర సిద్ధాంతపంచాంగమ్

మంచికాగితము ! శుద్ధపత్రి !! చక్కని అచ్చు !!!

అమృతాంజనం డిపోవారి మందులను గొనువారలకు ఉచితము.
వలయువారు అరణా చీటిని సంప్రదించవలయును.

అమృతాంజనము

అన్ని నోవులకు లోక విఖ్యాతమైన పరమామృతము.
చక్కనిచిట్టితోసహా సీసా 1-కి 0-8-0 డజను 1-కి రూ. 5-4-0.

తామరతైలం.	పండ్లపొడి.	మోహినీతైలం.
వెల డబ్బీ 1కి 0-6-0	వెల డబ్బీ 1కి 0-2-0	5. తులముల నూనెగల
డజను 1కి 3-8-0	డజను 1కి 1-2-0	సీసా 1కి 0-12-0

పి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
అమృతాంజనం డిపో,
నెం. 9. జహంగీరువీధి, మదరాసు.

మందుల కేటలాగు ఉచితముగ పంపబడును.
అమృతాంజనం డిపో,
109, ప్రేకరోడ్డు, భోక్తు, బొంబాయి.

ఆనంద సంవత్సరాది సంచిక.

చిత్ర పటములతో చక్కగా ముద్రింపబడినది.
కొరువారు వెంటనే వాసు కొనవలయును.

9, జహంగీరు వీధి, జాట్టిబుక్, మదరాసు.

ను పీ రి య్ కో లీ వర్ జ్యూ యెల్ల వాచ్.

మంచికాగితము నాచి గొలుసుతో వెల రు 3-0-0. పోస్టేజి 0-4-0 దీనికి 5-సం|| గ్యారెంటీగలదు.

వాచకులారా! మాచే తయారు చేయబడిన సుపీరియర్ లీవర్ గడియారమును ఒకపర్యాయము పరీక్షిం
చండి. మనకొచ్చినట్టి అనేకవిధములుగా యెడతెగ వ్యాపారము చేయుచుండు కొందరు మాస్తే హితులు మా కం
పెనీ చేస్తూనే లీవర్ గడియారముగాను తక్కువ ధరలో నొక గడియారము తయారుచేయమని ప్రార్థనలుచే
స్తూనున్నప్పుడు మావేళ్లలంపి మేము
సీసా గాని సీమను అడ్డిచి లక్షల
రూపాయలములు ప్రతికేసుగాము
దేయించి సుపీరియర్ లీవర్ గడియార
మును మాకొరకు ప్రభావితకొరకు సుపీ
రియర్ లీవర్ కంపెనీ మదరాసు, ఆరి
యసు లీవర్ తో ముద్రించి, చక్కముల
క్యాసులకుచుండు దెబ్బములకు కెంపులు
చెట్కించి అందలి సామానులు యావత్తున్న
ద్రవ్యముగా చేయించి రప్పించి యున్నా
ము. ఇంగ్లీషులో (సుపీరియర్) అనగా
సుపీరియర్ వాచ్ కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 167, మదరాస్, ఇ అని వ్రాయుదు.